

A PENGŐÉRTÉKŰ MAGYAR OKMÁNYBÉLYEGEK KATALÓGUSA

(A Magyar Okmánybélyegek Katalógusá-nak pótfüzete.)

Összeállították :

VEJTEY (KÖLBIG) FERENC
DR. HOLLAENDER GYÖRGY
DR. KISS ISTVÁN

FILETÉLIATÖRTÉNETI FORRÁSKIADÁS

**Közreadja:
KÁNTÁS BALÁZS**

KÖLBIG FERENC – DR. HOLLAENDER GYÖRGY –
DR. KISS ISTVÁN:

**A PENGŐRÉRTÉKŰ MAGYAR
OKMÁNYBÉLYEGEK KATALÓGUSA
A MAGYAR OKMÁNYBÉLYEGEK
KATALÓGUSÁNAK PÓTFÜZETE**

Az eredetileg 1938-ban megjelent
filatéliatörténeti forrást elektronikusan közreadja
és az általános filatéliai bevezetőt írta:

Kántás Balázs

HUNGARICA ELECTRONICA
BUDAPEST
2024

ÁLTALÁNOS ELŐSZÓ EGY FILATÉLIATÖRTÉNETI FORRÁSKIADÁSHOZ A BÉLYEGEKRŐL ÉS A BÉLYEGGYŰJTÉS ÉRTELMÉRŐL

A bélyeggyűjtés kétségtelenül máig az egyik legnagyobb változatosságot, szellemi és esztétikai élményt kínáló értelmiségi hobbitevékenységek közé tartozik annak ellenére, hogy az utóbbi évtizedekben mind idehaza, mind a nemzetközi szinten kétségtelenül veszített a népszerűségéből. Ez még akkor is így van, ha világunk gyors fejlődése, digitalizációja és automatizációja a bélyeget, ezt a hagyományosan papíralapú dokumentum/irat-/aprónyomtatvány-típust is új társadalmi kontextusba helyezi, új fajtáinak megjelenését idézi elő, és új társadalmi, hivatali és kulturális funkciókat kölcsönöz neki. Az 1840-től máig megjelent mintegy 600 ezer bélyeg (és számtalan egyéb filatéliai tárgy, elsónapi boríték, levelezőlap, képeslap stb.) motívumokban gazdag, távoli országok történelmébe, hagyományaiba és kultúrájába betekintést engedő világa szinte kimeríthetetlen, és többek között az a csodálatos benne, hogy az újabb és újabb kibocsátások révén folyamatosan bővül. Az eredetileg kizárólag postai bérmentesítésre szolgáló, apró, színes, grafikai ábrát tartalmazó értékpapírok állami és magán postaszolgálatok általi folyamatos kibocsátása mára elsősorban inkább a gyűjtői igényeket szolgálja ki, új és új, sokszor egyre hivalkodóbb és formabontóbb grafikai tartalommal a hivatali okmányfunkció, postai bérmentesítés helyett. Gyűjtésével, történetének, motívumainak és nyomdai, technikai előállításának tanulmányozásával pedig önálló történeti segédtudomány, a filatélia foglalkozik.¹

A bélyeggyűjtés alapvetően a postabélyegek gyűjtésével foglalkozó tevékenységet jelöli. A bélyeggyűjtésen belül a (görög szavakból képzett) filatélia kifejezés a postai díjak és hatóságok fiskális bevételeinek elszámolása céljából készített postai és

¹ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010.

illetékbélyegek, valamint a hozzájuk kapcsolható tárgyak, mint például bélyeggel ellátott borítékok, csomagok, bélyeggel ellátott okiratok gyűjtésére korlátozódik. A további számos egyéb bélyegfajta (pl. a tagdíj, vagy a reklámbélyegek) az ún. parafilatéliával foglalkozók érdeklődésének tárgya. Az első postai bélyeg a Penny Black volt, melyet Angliában adtak ki 1840-ben. Az ifjú Viktória brit királynőt ábrázolta, s a szélei nem voltak perforálva, emiatt ollóval kellett kivágni az ívből.

A bélyeg mint értékpapír a 19. század első felében jelent meg. Nagy-Britanniában a 19. század elejére már annyira zavarossá vált a levelek és egyéb küldemények kézbesítéséért fizetendő díjak rendszere, és annyira magasra emelkedtek a bérmentesítési díjak, hogy a kereskedők és a tehetősebb emberek a posta kikerülésével, magánúton, esetleg felfogadott küldöncökkel juttatták célba leveleiket, ami a királyi posta számára jelentős bevételkiesést okozott. Mivel az újságok kézbesítése kevesebbe került, mint a leveleké, a legélmesebbek az újságra láthatatlan tintával írt, vagy a cikkekben aláhúzott szavakból összeolvasandó üzeneteket juttattak így célba. Emellett abban az időben a címzettnek kellett a kézbesítésért fizetni, a levél átvételekor. Ezt sokan megtagadták, mert a díj 2-8 penny – ez akkoriban egy szegényebb embernek jelentős összeg volt –, ráadásul külön illetéket kellett fizetni a többoldalas levélért, de még a borítékért is. A legenda szerint az is szokásba jött, hogy egy egyszerű üzenetet már a levélen elhelyezett apró jelekkel is a címzett értésére adtak, így a levél átvétele szükségtelenné vált. Az ilyen esetekben a kézbesítés fáradsága, költsége megtérítetlen maradt a postaszolgálat számára, tehát az állami vállalat ingyen dolgozott.²

A brit postaszolgálat természetesen küzdött a pénzügyi válságból való kilábalásért, egyre többen sürgették a posta reformját, az ügy még a brit parlament különbizottsága elé is került. A legígéretesebbnek a falusi tanítóból lett főtisztviselő, Rowland Hill (1795-1879) terve bizonyult, amelyet már 1823-ban kidolgozott. A javaslat szerint ne a címzett, hanem a feladó fizesse a kézbesítés díját, előre. Továbbá drasztikusan egyszerűsíteni kell a díjszabási rendszert, és megfizethetővé csökkenteni a díjakat. 1839 nyarán

² James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca – IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

kísérletképpen bevezették a távolságtól független 2 pennys díjszabást, majd 1840. január 10-én áttértek az 1 pennys díjra. A reform annyira eredményesnek bizonyult, hogy a kormány a reform további gyakorlati lépéseinek kidolgozásával Hillt bízta meg. Bár a távolságtól független kézbesítési díj Nagy-Britanniában és még számos további országban is újdonságnak számított, Báthory István lengyel király már 1583-ban rendeletben írta elő, hogy a levelekért, tekintet nélkül a címzett lakhelyére, négy lengyel garas fizetendő.³

Megoldandó volt még, hogy a levelekért előre fizetendő díjak lerovása céljából ne legyen szükséges minden alkalommal a postahivatalokat felkeresni. Ennek érdekében készíteni kellett egy nehezen hamisítható értékjegyet, amely a postahivatalokban előre megvásárolható, és amelynek a levélre ragasztásával hitelesen igazolható a postai díj kifizetése. A Times című brit lapban meghirdetett pályázatra mintegy 2700 pályamű érkezett, olykor igen ötletesek, de a zsűri nem talált közöttük igazán megfelelőt. Végül az első bélyeg, a „Penny Black” Henry Corbould grafikus rajzából született, amely William Wyon 1837-ben vert, az ifjú Viktória királynőt ábrázoló emlékérméje alapján készült. Az értékpapírok és bankjegyek nyomásával foglalkozó Perkins, Bacon és Petch cég részére az acélmetszetet Charles Heath és Frederick Heath vésnök készítette.

Rowland Hill, a bélyeg atyjának feljegyzései szerint a megfelelő papír és festék kiválasztásától kezdve sokféle technikai nehézséggel kellett megküzdeni, de végül 1840. május 1-jén megvásárolhatók lettek az első bélyegek, óriási érdeklődést és forgalmat kiváltva, noha a bélyeg hivatalosan csak május 6-án került forgalomba.⁴

Mulatságos filatéliatörténeti érdekesség, hogy az első bélyeg elkészítői túl jól végezték el a munkájukat. A postahivatalokban a levélre ütött bélyegző egyik célja, hogy regisztrálja a levél felvételének helyét és idejét; a másik, hogy a félig a bélyegre ütött bélyegzőlenyomat lehetetlenné tegye a bélyeg újabb felhasználását egy másik levélen. Nos, a Penny Black első sorozatai olyan jó

³ VAJDA Endre, *A posta története*, Budapest, Közlekedési és Dokumentációs Vállalat, 1967.

⁴ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca - IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

minőségű nyomatok lettek, hogy a bélyegzőlenyomat lemosható volt róluk anélkül, hogy ez a bélyegen meglátszott volna, és így a bélyeget a levélről leáztatva újból felhasználhatták. A problémáról értesülve az újabb bélyegeken már gyengébb minőségű festéket használtak.⁵

A brit kormány és a parlamenti felsőház Rowland Hill érdemeit bőkezűen jutalmazta. A brit állami posta ügyvezető titkára, később főigazgatója lett, 13 360 font sterling jutalmat utaltak ki számára, nemesi rangra emelték, bárói címet kapott, valamint a Bath-érdemrendet, nyugdíjba vonulásakor óriási, húszezer fontos jutalomban és évi kétezer fontos nyugdíjban részesítették. A gazdag jutalmazás érthető, ha figyelembe vesszük, hogy Angliában a postára adott levelek száma az 1838. évi 76 millióról 1864-re 642 millióra nőtt.

A sikeresnek bizonyult ötlet bevezetését követően néhány év múlva más országokban is sor került az első bélyegek kiadására: Svájc, Brazília (1843), Oroszország, Finnország (1845), Amerikai Egyesült Államok (1847), Franciaország, Belgium, Bajorország (1849), Ausztria, Spanyolország, Szászország (1850), Románia (1859).

Ami a postabélyegek magyarországi megjelenését illeti, 1848-ban, a szabadságharc alatt Than Mór festőművész megbízást kapott a Debrecenben működő Kossuth-kormánytól az első magyar bélyeg tervének elkészítésére. A bélyegterv el is készült, azonban a megvalósítás csak a nyomdai előkészítésig juthatott. A forradalom és szabadságharc leverését követően, 1850 és 1867 között Magyarország, mint az Habsburg Birodalom egyik tartománya, az Osztrák Postaigazgatás alá tartozott. 1850. június 1-jén jelent meg az első bélyeg hazánkban. Ez tehát osztrák bélyeg volt, a rajta látható Habsburg kétfejű sas hamarosan az elnyomás jelképévé vált.⁶

⁵ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca - IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

⁶ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010.
HORVÁTH Károly, *A magyar bélyeg története a kezdetektől a 19. század végéig*, Budapest, Pallas Stúdió, 2002.

Érdekes filatéliatörténeti tény, hogy Magyarország első bélyegkereskedője a polgári Prückler családból való, a hajadon maradt Prückler Klára (1844-1918) volt; 1876. augusztus 24.-én a Soroksári út 25. szám alatt családi bérházban megnyitotta bélyegkereskedését "Prückler J. C." néven. Később a boltot a IV. kerületi Régi Posta 5. szám alatti palotájába költöztette át. Prückler Klára egyébként régi német származású katolikus polgári család leszármazottja volt, amely Schwarzenbachból, Bodenseekreisből, Baden-Württembergből származik. Édesapja Prückler János (1816-1897), édesanyja Faltenmay Mária (1819-1905) volt.⁷

Az első bélyeggyűjtők az 1860-1870-es években gyerekek és tizenéves fiatalok voltak, és akkoriban a bélyeggyűjtést sok felnőtt gyerekes elfoglaltságnak tartotta. Az 1920-as évek táján az értékes bélyegekről szóló hírverések által megnövekedett a bélyeggyűjtők száma. A postai bélyegek árának gyors emelkedését leginkább annak lehetett tulajdonítani, hogy nagyon kevés idősebb bélyeg maradt meg jó állapotban. A legritkább daraboknak a párok vagy a hármascsíkok, illetve a bélyegblokkok számítottak.⁸

Az első magyar postabélyeg-sorozatot a kiegyezés után, 1867. június 1-jén bocsátották ki (2 krajcáros, 3 krajcáros, 5 krajcáros, 10 krajcáros és 15 krajcáros címletben, később pedig 25 krajcáros és 50 krajcáros címletben is). A bélyegeket, itthoni technikai feltételek híján, Bécsben nyomtatták, és az - osztrák postaszolgálat is használatba vette azokat. Ez sok vitához vezetett, de a mai filatéliai szakmai konszenzus szerint ez tekintendő az első magyar bélyegsorozatnak.⁹

A magyar állam a kiegyezés után néhány évvel, 1871-ben kezdte meg az önálló bélyegkiadást. Az osztrák postabélyegeket egyébként 1867. június 15-éig, az illetékbélyegeket június 30-ig használhatták fel bérmentesítésre illetve illetékfizetésre. A Magyarországon használt osztrák bélyegek ezért a magyar gyűjtemények részét (is) képezik. A kiegyezés évében a magyar és az osztrák kormány közös postabélyegek kiadásában egyezett meg, amit az osztrák állami nyomda gyártott le. Ezek a bélyegek 1871. július 31-éig voltak felhasználhatók. 1868-ban alakult meg a magyar

⁷ HORVÁTH Károly, *A magyar bélyeg története a kezdetektől a 19. század végéig.*

⁸ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története.*

⁹ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története.*

Állami Nyomda. A bélyegek gyártására való felkészülés éveket vett igénybe, így az első hazai gyártású (illeték)bélyegek gyártását 1870. október 1-jén kezdték meg, és az ezt követő hetekben kerültek forgalomba. Ezeket követték az 1871 májusának elején forgalomba hozott első magyar gyártású (kőnyomatos) postabélyegek, amelyek első darabjai nyomdahibásak voltak, ezért 1871 januárjában és februárjában milliószámra semmisítették meg a hibás bélyegeket. Ugyanakkor filatéliatörténeti érdekesség, hogy hibás nyomású levelezőlapokat és postautalványokat kiadták, mivel azokból elfogyott az előző kiadású készlet.¹⁰

1874-1881 között a színes számú krajcáros bélyegeket, 1888-1899 között a fekete számú krajcárost és 1900-1913 között a turulos bélyegeket adták ki. 39 év alatt, a hírlapbélyeggel együtt, sok milliárdot. Ezekből a bélyegekből viszonylag sok maradt fenn, viszont egyes gyártási sajátosságok miatt igazi ritkaságok is akadnak közöttük. 1881-től a bélyegeket vízjeles papírokra nyomtatták. Az I-es vízjellel indultak és 1913-ban a VII-es vízjelű bélyegek voltak forgalomban. A különböző vízjelállások kigyűjtése, a vízjelhibák, az eltérések, a nyomdahibák sok örömet szereztek a gyűjtőknek. A vízjelek azonosítása nem volt egyszerű feladat, odafigyelést és tapasztalatot igényelt. Ezért a 100-as kötegeket készítőik kezdetben szét sem válogatták vízjel szerint a bélyegeket, így azok vegyesen kerültek a kötegekbe. A bélyegek vízjeles papírra nyomtatása 1962-ben, a XIII-as vízjellel szűnt meg. Szintén nagy odafigyelést igényelt a bélyegek sokféle fogazása, így kezdetben ezek is vegyesen kerültek a kötegekbe.¹¹

A legtöbbben azon ország bélyegeit gyűjtik, ahol élnek, vagy korábban éltek, illetve ismerik azt, beszélik nyelvét. A magyar bélyegeket a világ minden részén gyűjtik. Aki a Magyarországon kiadott bélyegeket gyűjti, arra törekszik, hogy lehetőleg a bélyegkiadás kezdetétől, de legalább 1900-tól, vagy 1913-tól teljes, postatiszta vagy használt bélyeggyűjteménye legyen. Ehhez a legtöbb gyűjtőnek sok évtized kell, és még akkor sem teljes a kollekciója. A magyar bélyegek mellett sokan gyűjtenek külföldit is, például egy vagy több ország minden kiadott bélyegét. Széles táborra van a motívumgyűjtésnek: például a gyűjtő elhatározza, hogy a

¹⁰ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

¹¹ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

vasúttal összefüggő, Magyarországon vagy a világon kiadott minden bélyeget gyűjt. Tetszés szerint lehet gyűjteni a bélyegen megjelenő témák bármelyikét, például sport, lepke, ló, kutya, macska, kerékpár, autó, hajó, repülőgép stb.¹²

Manapság persze a bélyeggyűjtés veszített korábbi – vitathatatlanul nagy – népszerűségéből. A mobilkommunikáció és az elektronikus, internetes levelezés és a közösségimédia-platformok (e-mail, MSN, Skype, Facebook, Messenger, Instagram, stb.) térnyerésével a magánemberek többsége leszokott a kézzel írott levelek küldéséről, ami a bélyegek egyik legjellemzőbb megjelenési formája az emberek életében. A gyors, praktikus mobil és internetes kommunikációhoz képest a papíralapú levelezés hosszadalmas és bizonytalan, ráadásul a küldemény útközben akár el is kallódhat. Emiatt a korsajátosság miatt a bélyeggyűjtők rendszerint ma már többségében az idősebb korosztály tagjai, akik életében a kommunikáció egyik legfontosabb eszközeként a mainál sokkal inkább jelen voltak a bélyegek. Fiatalok ma már ritkábban érdeklődnek a bélyegek iránt, mert az ő életükhöz ezek a papír alapú dokumentumok már nem kötődnek annyira, sőt, olykor még eredeti funkciójukkal sincsenek feltétlenül tisztában.¹³

A gyűjtők azonban még ma is rendszeresen és számottevő mennyiségben vásárolják és mintegy „raktározzák” – többnyire használatlanul – az újonnan megjelenő bélyegeket. A jelenkori bélyegekből a korszerű technológia és minőség-ellenőrzés miatt ráadásul alig kerülnek ki olyan ritkaságok, amelyek hosszú távon értékke válhatnának. Aki tehát manapság esetleg befektetés céljából adná a fejét bélyeggyűjtésre, az elsősorban a postai bevételek növelése érdekében, forgalmi cél helyett pusztán a gyűjtői igényeket kihasználó, és emiatt többnyire öncélú modern bélyegkiadások esetében valószínűleg csalódni fog, míg ennek a csalódásnak az elkerülésére az un. klasszikus bélyegek esetén is csak jelentős időbefektetéssel megszerezhető tudás és megbízható tapasztalat birtokában van esélye. Egy ország filatéliai tudása ugyanakkor nem pusztán öncélú tevékenység, hanem történelmi segédtudomány, mely egyben a nemzeti kultúra része is. A filatélia magasabb szintű művelői a bélyegekről szóló szakirodalom révén

¹² NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

¹³ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

ugyanis minden korban a bélyegképek által kifejezett, a társadalom számára fontosnak tekintett kulturális értékeket jelenítik és őrzik meg, valamint adják tovább az utókornak.¹⁴

A bélyeg fogalmát egyébként általános, hétköznapi értelemben leginkább úgy határozhatjuk meg, hogy az nem más, mint postai küldeményekre felragasztható, és azok bérmentesítésére szolgáló, kisméretű, többnyire színes nyomtatású postai értékciikk, állami monopólium alá tartozó értékpapír. A bélyeg funkciója persze lehet még különböző illetékek, államok és különböző szervezetek által kirótt díjak befizetésének igazolása is. Elsődleges feladata mellett a bélyeg képi, illetve szöveges tartalmával a kibocsátó állam kulturális, politikai, társadalmi helyzetéről, történelméről, mindennapi életéről is tájékoztatja használóit és gyűjtőit, hiszen megjelenése óta gyűjtői szenvedély tárgyát képezi. Anyagi értéke mellett, hiszen értékpapír, egyúttal gyakran magas esztétikai, szakmai és történeti értéket is képvisel.¹⁵

A bélyegek, mint művészi alkotások többféle, lényegében számtalan, de legalábbis nagyon sok módon kategorizálható formában kerülnek a piacra, és ennek köszönhetően meglehetősen sokszínűek, sokfélék, a modern nyomdatechnika megjelenésével pedig kinézetüknek már csak a képzelet szab határokat...¹⁶ A bélyegeket pedig, csak úgy, mint más értékkel bíró, vagy bizonyos jogokat biztosító, papír alapú okmányokat, okiratokat, értékpapírokat, például a pénzt, már a megjelenésük kezdete óta, a 19. század közepétől kezdve hamisítják, ezt pedig a hamisítók jellemzően nyereszkeszkedési, anyagi haszonszerzési céllal teszik.¹⁷

A filatéliai hamisítványokról érdemes néhány szót szólni, hiszen a bélyeggyűjtés önálló területét képezik. Ezek általában olyan papír alapú entitások, amelyek első látásra pontosan úgy néznek ki, mint a valódi bélyegek, de amelyeket megtévesztés vagy csalás céljából készítettek, hogy a használókkal elhitessék: azok valódiak. Ezek azonosítása a filatélia, a bélyegekkel és a postatörténettel

¹⁴ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

¹⁵ NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

¹⁶ TÓTH Dávid, *A bélyeghamisítás hazai és külföldi szabályozása*, Magyar Jog, 2019/10.

<https://szakcikkladatbazis.hu/doc/1339443>

Letöltés ideje: 2023. október 3.

¹⁷ TÓTH Dávid, *A bélyeghamisítás hazai és külföldi szabályozása*.

foglalkozó történeti segédtudomány egyik igen nagy szakmai kihívást jelentő ága, a hamisítás tanulmányozása pedig kétségtelenül igen érdekes szakterület, a bélyegszakértők munkája pedig mindig újabb és újabb kihívásokat tartogat.¹⁸

Az alább idézett meghatározások nagyrészt megegyeznek a rangos *Scott Standard Postage Stamp Catalogue* című brit filatéliai kiadvány különböző legújabb kiadásainak bevezetőjében is szereplő meghatározásokkal. A filatéliai hamisítvány, hamis bélyeg vagy hamis filatéliai tárgy kifejezést jellemzően a gyűjtők megtévesztésére és a bélyegkibocsátó kormányok megtévesztésére, illetve az államok bélyegkibocsátási monopóliumának kijátszására gyártott bélyegekre használjuk. A hamisítás történhet a bélyegek lepecsételésére, felülnyomásaira, a hozzáadott vagy levágott perforációkra, illetve bélyegtervmódosításokra vonatkozóan is. Gyakran az eredeti bélyegek szolgálnak a hamisítás alapjául, és készül egy eredetileg valódi értékpapírból filatéliai hamisítvány oly módon, hogy a bélyeg külsejét, megjelenését, adattartalmát, a rajta olvasható/látható feliratot vagy képi tartalmat, grafikát megváltoztatják. Előfordul az is, hogy egy tömegbélyeget azzal a szándékkal manipulálnak, hogy az eredeti bélyegkiadás egy ritka változatát, tévnyomatát vagy felülnyomását imitálja, ez által a magas gyűjtői érték látszatát keltve, a gyűjtői társadalmat súlyosan, törvénysértő és etikátlan módon megtévesztve... Gyakran felmerül az a kérdés is, hogy mikor készült egy bélyeg jogszerűen postai használatra, és mikor tekintendő egyáltalán valódinak. Matthew Karanian például a következő irányelvet javasolja ennek megállapítására: a bélyegek akkor valódiak, ha a gyakorlatban is nemzetközileg elismertek, elfogadottak, és ez még akkor is így van, ha ez nincs írásba foglalva például szerződés vagy nemzetközi megállapodás által. Ez egyébként pontosan ugyanaz a nemzetközi jogi elv, amely a nemzetállamok elismerésére is vonatkozik. Egy nemzet akkor válik nemzetállammá, amikor a nemzetközi közösség elkezd nemzetállamként kezelni. Létezik olyan eset is, amikor egy államot a nemzetközi jog nem ismer el teljes egészében, de az általa kibocsátott bélyegeket mégis elfogadják a nemzetközi

¹⁸ JÉKI László, *Hamisítók, hamisítványok*, Budapest, Hetedhétthátár Kiadó, 2010.

postaforgalomban. Erre remek példa a vitatott hovatartozású, Örményország és Azerbajdzsán által is követelt, állandó fegyveres konfliktusok által sújtott Hegyi-Karabah de facto állam, amely ugyan nem tagja az Egyetemes Postaegyesületnek, ami egyébként a legitim bélyegkibocsátás egyik nemzetközi alapfeltétele lenne, de a postáját mégis kézbesítik, ez azt bizonyítja, hogy az általa kibocsátott bélyegek nem hamisítványok, a nemzetközi közösség önálló bélyegkibocsátó entitásként kezeli.¹⁹

A történelem során állami és a magán postaszolgálatok már igen korán kidolgozták a bélyegek védelmét szolgáló eljárásokat. E lépések némelyike hasonló a hamis pénz elleni védelemre használt okmánybiztonsági eljárásokhoz, hiszen a bélyeg a bankjegyhez hasonlóan értékpapír, tulajdonképpen pénz helyettesítésére szolgáló okmány. A főbb eljárások, módszerek a következők:

vízjelek

speciális papír

finom vésés

speciális nyomtatási módszerek

különleges tinta a bélyegzőkhöz

selyemszálak beillesztése a bélyegpapírba

erős nagyítóval vagy mikroszkóppal látható vagy láthatatlan

titkos jelzések, mikrofeliratok

bélyegek újbóli kiadása bizonyos időközönként, esetleg a korábbinál fejlett nyomdai technológiával

Ha a bélyegek még használatlanok, azaz postatiszták, pusztán ránézésre nem lehet megkülönböztetni a filatéliai és a valódi postabélyegeket; az előállításukhoz használt technikák azonosak. Ha azonban a bélyegeken bélyegzőlenyomatok vannak, könnyebben meg lehet különböztetni őket egymástól. A bélyeggyűjtés tárgyát képezi a postakezelési jelekkel ellátott filatéliai tárgyak gyűjtése is, így ezeket is hamisíthatják. Ha egy bélyegen hamisított bélyegző van, akkor az szükségszerűen filatéliai hamisítványnak minősül, ha a bélyeg maga eredeti is, mivel nyilvánvalóan gyűjtőknek való

¹⁹ Matthew KARANIAN, *The Karabagh Story*, American Philatelist, 2000, vol. 114. No. 3.

eladásra készült, nem pedig postai küldemény bérmentesítésére, a bérmentesítés és a „futás”, postán való elküldés pedig adott esetben soha nem történt meg. Ha a postai bélyegző valódi, de maga a bélyeg hamis, akkor úgynevezett postai hamisítványról van szó, mivel a hamisítók sokszor valódi bélyegzőket használtak hamisított bélyegek látszólagos érvénytelenítésére, illetve azokat postaforgalomba kerülve valódi postabélyegzőkkel is érvényteleníthették. A filatéliai forgalomba, bélyeggyűjtőkhöz eljutó postai hamisítványok, amelyek valódi bélyegekként futottak keresztül a postaszolgálaton, és bérmentesítették általuk, egyébként meglehetősen ritkák, és már ez önmagában is értékessé teszi őket, jelentős gyűjtői értéket képviselnek.²⁰

A hamis bélyegeket előállító személyek sikere egyébként régebben elsősorban attól függött, hogy a hamis bélyegek kellően nagy mennyiségben készültek-e, és kerülnek-e forgalomba, a fő céljuk pedig az volt, hogy anyagi ráfordításaik megtérüljenek, hiszen a hamis bélyegek előállítása maga is pénzbe került. Jellemző gyakorlat volt, hogy az a személy, aki ezeket a bélyegeket használná, úgy kellett, hogy érezze, hogy jóval alacsonyabb áron vásárolhatja meg őket, mint amennyit egy állami postahivatalban fizetne, és megtévesztik, hogy azt higgye, hogy az általa vásárolt és felhasználni megkísérelt bélyegek valódiak, azaz bérmentesítésre alkalmasak... Ez tette a mindennapi postaforgalomban használt bélyegeket a hamisítási tevékenység elsődleges célpontjává, a másik hamisítási cél pedig, mint fentebb írtam, valamivel később a gyűjtők megtévesztése volt. A bélyeghamisítások felismeréséhez pedig nyilvánvalóan bélyegszakértőkre van szükség.²¹

A jelenleg hatályos magyar büntető törvénykönyvben a bélyeghamisítás önálló, súlyos büntetésekkel fenyegetett bűncselekmény:

*„391. § (1) Aki forgalomba hozatal vagy felhasználás céljából
a) bélyeget utánoz vagy meghamisít,
b) hamis vagy meghamisított bélyeget megszerez, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,
büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

²⁰ JÉKI László, *Hamisítók, hamisítványok*.

²¹ JÉKI László, *Hamisítók, hamisítványok*.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki hamis, meghamisított vagy felhasznált bélyeget valódiként vagy fel nem használtként forgalomba hoz vagy felhasznál.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bélyeghamisítást

a) különösen nagy vagy azt meghaladó értékű bélyegre, illetve

b) bűnszövetségben

követik el.

(4) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, ha a bélyeghamisítást kisebb vagy azt el nem érő értékű bélyegre követik el.

(5) E § alkalmazásában

a) bélyeg:

aa) a postabélyeg, akkor is, ha még nem került forgalomba, vagy onnan már kivonták,

ab) a postai szolgáltatás bérmentesítésére alkalmas jelzés és a bérmentesítő gép lenyomata, a díjazással kapcsolatos postai felülnyomás, felírás vagy jelzés, és a nemzetközi válaszdíjszelvény,

ac) a fizetési kötelezettség teljesítésére a hatóság által kibocsátott bélyeg, akkor is, ha még nem került forgalomba, vagy onnan már kivonták, addig az időpontig, amíg visszaváltására, illetve cseréjére az állam jogszabály alapján köteles,

ad) fém természetének vagy tartalmának bizonyítására szolgáló hatósági jel,

ae) az adó biztosítására szolgáló hatósági jegy, valamint termék minőségének, mennyiségének, egyéb lényeges tulajdonságának bizonyítására szolgáló hatósági jegy,

af) a mérésügyi hatóság által mérőeszköz hitelesítésének és vizsgálatának bizonyítására, valamint hordó úrtartalmának jelzésére használt bélyegző és pecsét,

b) forgalomba hozatalon a bélyeggyűjtés céljára forgalomba hozást is érteni kell,

c) meghamisításon a bélyegnek gyűjtés célját szolgáló jogosulatlan megváltoztatását is érteni kell.

(6) A külföldi bélyeg a belföldivel azonos védelemben részesül."²²

²² 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200100.tv>
Letöltés ideje: 2024. augusztus 11.

Hamis bélyeget tehát Magyarországon elvileg nem szabad forgalomba hozni, és a törvény védelme kiterjed a postaforgalomban már nem lévő, abból kivont, illetve a külföldi bélyegekre is. Hamisítvány tehát elvileg a magyar gyűjtői piacon nem is tűnhetne fel, mert értékesítése (ha az valódiént történik), súlyos büntetést vonhat maga után. Ugyanakkor – legalábbis értelmezésem szerint, a tévedés jogát fenntartva – nem valósítja meg a bélyeghamisítás tényállását az a cselekmény, ha a hamisítványt vállaltan hamisítványként értékesítik, és az eladó nem állítja azt, hogy az valódi bélyeg. Tudniillik, a hamisítványnak éppen hamisítvány mivolta kölcsönözheti a magas gyűjtői értéket, és mint fentebb már kitértem rá, ismert hamisítványok, hamisítványritkaságok, bélyeghamisítási kuriózumok előfordulnak magángyűjteményekben, és a gyűjtői piacuk is határozottan létezik.²³

A bélyeg főbb típusai az alábbiak:

Levélbélyeg: az egyszerű bélyeg. Küldeményeken, csomagszállítókon jelzi, hogy mekkora összeggel bérmentesítették a küldeményt.²⁴

Portóbélyeg: arra szolgál, hogy a hiányos bérmentesítéssel vagy bérmentesítés nélkül feladott postai küldeményeken jelezze a címzett által fizetendő összeget.²⁵

Hivatalos bélyeg: a hatóságok, hivatalok, közintézmények használják bérmentesítésre.²⁶

Hírlapbélyeg: újságok, folyóiratok kedvezményes bérmentesítésére használják.²⁷

Illetékbélyeg: formai jegyeiben hasonló, de funkciójában eltér az illetékfizetésre használatos értékjegy, az illetékbélyeg. Ennek legismertebb, de csak egyik válfaja az okmánybélyeg, mely a törvényekben meghatározott minden olyan illeték megfizetésére általánosan használható, amelyre nem létezik a bélyegen feltüntetett rendeltetésű saját illetékbélyeg. Az utolsó ilyen, ma már

²³ <http://mystamps.hupont.hu/25/hamisitvanyok>

Letöltés ideje: 2023. október 4.

²⁴ *Bélyeglexikon*, szerk. SURÁNYI László, Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1988.

²⁵ *Bélyeglexikon*.

²⁶ *Bélyeglexikon*.

²⁷ *Bélyeglexikon*.

a forgalomból kivont, meghatározott rendeltetésű illetékbélyegfajta a közteherjegy volt, de régebben sok másféle is létezett.²⁸

A bélyeggyűjtés talán legnépszerűbb, legelterjedtebb területe a tematikus filatélia. Tematikus bélyeggyűjtésnek (ennek talán egy szűkebb területét pedig elsősorban Magyarországon motívumgyűjtésnek, illetve motívumfilatéliának – angolul jellemzően *topical philately*, *topical stamp collecting* vagy *thematic stamp collecting*) azt a filatéliai ágat, gyűjtési és érdeklődési területet nevezzük, amikor valaki csak egy témába tartozó bélyegeket gyűjt, illetve tanulmányoz.²⁹ Ide tartozik az eseményfilatélia is, amely évfordulókat, eseményeket (sportesemények, hadi események, születési évfordulók stb.) ábrázoló bélyegek gyűjtését jelenti. A motívumbélyegek először a 19. század végén jelentek meg a világon egy ázsiai brit gyarmaton, és nagyon hamar tudatosan a gyűjtői igények kielégítése céljából kezdték el őket kibocsátani.³⁰ A tematikus filatéliát és a motívumfilatéliát régebben azonos gyűjtési területnek tekintették, mára azonban két önálló, egy tágabb és egy szűkebb filatéliai ágról van szó.³¹ A kettőt persze olykor nehéz elhatárolni egymástól, azonban a tematikus gyűjtés elvileg valamely (tágabb) témához kapcsolódó bélyegek és egyéb filatéliai tárgyak gyűjtését (pl. postatörténet, repüléstörténet, közlekedés stb.) jelenti, tehát a bélyegek tematikus alapon való gyűjtése és tanulmányozása az úgynevezett tematikus filatélia, míg a

²⁸ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*.

²⁹ Magyarországon számos jó színvonalú motívumfilatéliai könyv, illetve tematikus kiállítási katalógus megjelent. Például lásd:

ÁCS Imre, *Magyarország hadtörténelme bélyegeken*, Budapest, Honvéd Kiadó, 1998.

Dr. ZOLTÁN János, *Vadászat bélyegeken*, Magánkiadás, Budapest, 2002.

Dr. FORGÓ Béla, *Festmények és grafikák Magyarország bélyegein*, Budapest, MP Press Bt, 2003.

SZABÓ Jenő, *Bélyegrapszódia* [A Bélyegmúzeum zenét és zeneszerzőket megjelenítő bélyegekből készült, tematikus bélyegkiállításának katalógusa], Budapest, Bélyegmúzeum, 2015.

³⁰ Kathleen WUNDERLY, *North Borneo 1894 Stamps. Legitimately Scorned or Real Works of Art?*.

<https://www.linns.com/news/world-stamps-postal-history/north-borneo-1894-stamps-scorned-or-praised.html>

Letöltés ideje: 2023. november 26.

³¹ BÁNÁS Artúr, „Hol tart valójában a tematikus filatélia?”, *Bélyegvilág*, 2018/3, 6.

motívumgyűjtés vagy motívumfilatélia a bélyegábra által megjelenített képre, képi tartalomra korlátozódik – ha például állatokat, vagy még korlátozottabban adott rendszertani csoportba tartozó állatokat, növényeket, bizonyos típusú járműveket stb. megjelenítő bélyegeket gyűjtünk és tanulmányozunk, akkor tulajdonképpen motívumfilatelisták vagyunk.³² A motívum alapon történő bélyeggyűjtés témái nyilván lehetnek állatok, növények, híres emberek, közlekedési eszközök, képzőművészeti alkotások, néprajzi csoportok és viseletek, vagy akár épületek és tájak is.³³ A lehetőségek a bélyegek egyre több mindenre kiterjedő képi tartalmával együtt szinte végtelenek, a nagy mennyiségű megjelent bélyeg és bélyegváltozat okán pedig mindenképpen ajánlatos, hogy aki gyűjtésükre adja a fejét, az valamilyen módon, akár kibocsátó országra korlátozva, akár időszakra szorítkozva, akár tematikus, akár ezen belül motívumalapon behatárolja gyűjtői hobbijának területét.³⁴

A tematikus alapú, illetve szűkebben a motívum alapon történő gyűjtés majdnem egyidős a magával bélyeg történetével. Amikor a 19. század végén a posták emberek portréi, címerek és egyéb egyszínű bélyegek kiadása helyett inkább színes, tematikus bélyegek kiadása mellett döntöttek, és a bélyegek külleme, grafikai tartalma, képi elemei egyre változatosabbá és színesebbé váltak, és egyre jobban elterjedt a tematikus gyűjtés és a motívumgyűjtés. Az 1920-as évek végén a szemlélet kellően elfogadottá vált,³⁵ és ez a bélyeggyűjtési ág a bélyegszakkönyvekben, filatéliai kiadványokban is egyre gyakrabban jelent meg, mint a filatélia egyre inkább önálló

³² NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010, 145-154.

³³ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca – IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008, 36-37.

Illetve: DABÓCZY András – GLATZ István – NAGY László – Dr. SZÖRÉNYI Miklós – VAS István, *A bélyeggyűjtés kézikönyve*, Budapest, Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége, 2004.

³⁴ BÁNÁS Artúr, „Hol tart valójában a tematikus filatélia?”, *Bélyegvilág*, 2018/3, 6.

³⁵ Lásd a magyar szakirodalomban bővebben például: HAJDU Endre, *Bélyeggyűjtés*, Budapest, Medicina Kiadó, 1970, 60-64.

és egyre többek által igen nagyra értékelt területe.³⁶ A Nemzetközi Filatéliai Szövetség (Fédération Internationale de Philatélie, FIP), a bélyeggyűjtők legrangosabb nemzetközi szervezete ugyanakkor mára csak a tágabb értelemben vett tematikus filatéliát (angolul: *topical philately* vagy *thematic philately*, franciául: *philatélie thématique*, németül viszont: *Motivphilatelie* vagy *thematische Philatelie*, a két kifejezés nagyjából ugyanazt jelenti) filatéliát ismeri el önálló versenyszakágként, csak és kizárólag motívumalapú filatéliai anyaggal nem is igazán lehet nemzetközi bélyegkiállításokra benevezni. A Nemzetközi Filatéliai Szövetség, a FIP értelemszerűen maga is fenntart egy tematikus szakbizottságot. A rangos nemzetközi szakmai szervezet honlapján az alábbi definíció olvasható:

„A tematikus filatélia olyan bélyegek és egyéb filatéliai tárgyak gyűjtése, amelyek egy témát illusztrálnak, dolgoznak fel: madarak, foci, történelem, művészet, életmód, fák stb. A téma (theme) kifejezésnek itt dinamikus jelentése van, amely a gyűjtő általi személyes kidolgozását jelenti, aki egy teljes történetet épít az adott téma köré.

Valaha a bélyeggyűjtemények egy ország vagy országcsoport bélyegeiből álltak. A bélyegeket általában a kibocsátás dátumának sorrendjében mutatták be. Ez ma már nincs így. A tematikus gyűjtemény a lehető legszélesebb körű filatéliai anyagból áll, a postigazgatások lehető legszélesebb köréből, mindenféle időbeli megkötés nélkül. Minden egyes kiválasztott tételnek kapcsolódnia kell a témához, és azokat legmegfelelőbb sorrendben kell elrendezni, hogy elmeséljék a történetet.

A történet vázlata tervként (plan) kerül bemutatásra, amely a téma kialakulásának lépéseit mutatja be. A terv hasonló egy könyv tartalomjegyzékéhez, és általában fejezetek és alfejezetek szerint szerveződik, amelyek láthatóvá teszik a történet logikus folyását egy világos és következetes szál mentén.”³⁷

³⁶ Lásd bővebben: NIKODÉM Gabriella – SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*, Budapest, Kossuth Kiadó Zrt., 2010, 145-154.

³⁷ *What is Thematic Philately?*. A Nemzetközi Filatéliai Szövetség honlapja. <http://www.fipthematicphilately.org/what.html>

Letöltés ideje: 2023. december 16.

Ebből a rangos nemzetközi szakmai szervezet által meghatározott definícióból is látszik, hogy a tematikus filatélia egy tágabb, komplexebb, a gyűjtők számára nagyobb kreativitást és szellemi mozgásteret, egyúttal nagyobb kihívást jelentő keretet, sőt, inkább egész keretrendszert jelent, míg a motívumfilatélia leginkább azonos bélyegábrát tartalmazó bélyegek gyűjtését (és tanulmányozását) jelenti, és inkább az adott filatéliai tárgy szűkebb vizuális, grafikai tartalomra koncentrál, nem pedig annyira az egyes filatéliai tárgyak közötti lehetséges, komplex tematikai kapcsolatokra. Míg a tematikus filatélia versenyszakág, addig a motívumfilatélia, mondhatjuk akár némi leértékeléssel, leginkább egy szűkebb gyűjtési területet jelent. A professzionális, bélyegkiállításokon is induló bélyeggyűjtők jellemzően a tematikus filatéliát ismerik el inkább, a motívumgyűjtést pedig sokan egy kevésbé komplex területnek gondolják. A motívumgyűjtemények a gyűjtők szorgalmas munkája és kreativitása által ugyanakkor fokozatosan tematikus gyűjteményekké bővíthetők, és az egyszerűbbtől az összetettebb tartalom felé haladva több lépésben fejleszthetők. Ezzel együtt művelődéstörténeti szempontból nyilván mindkét megközelítés igen érdekes lehet.³⁸

Ha már szó esett a tematikus filatéliáról, mint a bélyeggyűjtés talán legnépszerűbb és legelterjedtebb területéről, mindenképpen muszáj néhány mondatot szólnunk a postatörténeti gyűjtési területről is, amely a filatéliának ugyancsak egy igen elterjedt, és rendkívül érdekes szegmense, nem utolsósorban pedig a nemzetközi bélyegkiállítások rangos, elit versenyszakága is egyben. A postatörténeti gyűjtési mód esetében nem egy vagy több bélyegkiadás teljes gyűjtése a cél, hanem a választott postatörténeti korszak bélyegkiadás-, levélbélyegzlés-, kezelés-, szállítás- és bérmentesítési módjainak változásait és az ezekhez kapcsolódó dokumentumoknak a vizsgálatát és gyűjtését foglalja magában. A postatörténeti gyűjtési mód esetén igen nagy jelentősége van az úgynevezett futott, vagyis postakezelési folyamaton átesett leveleknek és egyéb küldeményeknek, mert az bizonyítja minden kétséget kizáróan a tárgyalt postatörténeti

³⁸ NIKODÉM Gabriella - SZABÓ Jenő, *A magyar bélyeg története*.

korszak az előzőhöz viszonyított helyzetét. A postatörténeti dokumentumok ugyanakkor nem csupán futott levelek, hanem a gyűjtési területhez tartoznak a díjegyves nyomtatványok, postajarat-kimutatások, óralevelek, szállítólevelek, feladóvények, korabeli postai rendeletek stb. Az igen nagy változatosságot és kreativitást engedő, önálló postatörténeti bélyegkiállítási osztály kiállítási anyagai rendszerint állami, helye vagy magánposták által szállított postatörténeti dokumentumokból állnak. Egy postatörténeti kiállítási gyűjtemény használt borítékokat és leveleket, használt postai díjjegyeseket, használt postai bélyegeket és egyéb postai dokumentumokat tartalmaz, amelyeket a postatörténet bármely aspektusának kifejtésére irányuló kiegyensúlyozott terv szerint választanak ki, írnak le és rendeznek el. Ezek a kiállítási gyűjtemények általában hangsúlyt fektetnek a díjszabásra, útvonalra, szabályokra, postai jelölésekre, használatokra és egyéb postai szempontokra, szolgáltatásokra, funkciókra és tevékenységekre, melyek kapcsolatban vannak a postaszolgálat fejlődésének történetével.³⁹

A bélyeggyűjtés egy másik nagy és igen érdekes, viszonylag újonnan felfedezett területe a fiskális filatélia vagy pénzügyi filatélia, amely tulajdonképpen a pénzügyi bélyegek, okmány- és illetékbélyegek gyűjtését jelenti. A *Bélyeglexikon* szerint az illetékbélyeg és bizonyos esetekben az okmánybélyeg nem más, mint a pénzügyi bélyegek egyik fajtája, mely olyan állami jövedelem (illeték) befizetésének igazolására van rendszeresítve, amelyért az állam bizonyos szolgáltatást végez. Ennek a nem postaforgalmi, bár bizonyos kivételes esetekben akár postai bérmentesítésre is használt értékciikknek a besorolásában és elnevezésében a különböző bélyegkatalógusok nyilván nem egységesek, ahogyan országonként is eltérő hagyományai vannak az illetékbélyegek kiadásának és használatának. Az okmánybélyeg ezen belül az okirati illeték lerovására szolgál, tehát hivatalos irat állami/hatósági hitelesítésének a megfizetését igazolja, és egyúttal az okirat

³⁹ *Bélyeglexikon*.

Valamint: A MABÉOSZ Postatörténeti Szakosztályának irányelvei.

https://www.mabeosz.hu/sites/default/files/attachment/FIP_PH_Guidelines_2022_HU_O.pdf

Letöltés ideje: 2024. augusztus 10.

hitelességét és érvényességét is tanúsítja. Nagy-Britanniában és a Brit Gyarmatbirodalomban például sokáig ugyanaz a bélyegfajta használható volt mind postai bérmentesítésre, mind pedig illetékek és kisebb adók megfizetésének igazolására, az ilyen „vegyes” használatú bélyegeken pedig jellemzően POSTAGE AND REVENUE (posta és illeték) felirat volt olvasható. A *Bélyeglexikon* mára kisség elavult véleménye szerint ugyanakkor az okmány- és illetékbélyegek gyűjtése és tanulmányozása nem annyira a filatélia, mint inkább annak határterülete, a bélyeghez hasonló, de postai bérmentesítésre nem alkalmas tárgyakkal, nyomtatványokkal foglalkozó parafilatália tárgykörébe tartozik.⁴⁰ Ennek ugyanakkor szögesen ellentmond, hogy a Nemzetközi Filatéliai Szövetség a pénzügyi bélyegek gyűjtését önálló versenyszályként ismeri el.⁴¹ Magyar filatéliatörténeti érdekesség ugyanakkor, hogy az okmány- és illetékbélyegek éppen a közelmúltban, 2023-ban kerültek kivezetésre, az okirati illetékek pedig a magyar közigazgatásban immár elektronikus úton fizetendőek...

Gyűjteni a filatelisták többsége szerint olyan dokumentumokat érdemes, amelyek postai bérmentesítésre elméletileg valóban alkalmasak. Azért használom az *elméletileg* határozószót, mert egyes kevésbé fejlett, főként afrikai, kevésbé bizonyos ázsiai országokban gyakori jelenség, és elsősorban a gyűjtőket megcélzó motívum- és tematikus bélyegeket érinti az úgynevezett *fantombélyeg-kiadás*, amely azt jelenti, hogy bár egy adott bélyegkiadáson szerepel államjelzés és névérték, azt nem feltétlenül az adott állam kormányzatának vagy postaszolgálatának megbízásából vagy engedélyével nyomtatják ki,⁴² hanem elsődlegesen gyűjtői igények kielégítésére, profitszerzés céljából hozzák létre, és kerül forgalomba bizonyos piaci szereplők, nyomdai vállalkozások, cégek tevékenysége által.⁴³ Ebből kifolyólag pedig lehetséges, hogy az adott bélyeg szigorú filatéliai és postajogi értelemben csupán bélyegnek látszik, de a nemzetközi

⁴⁰ *Bélyeglexikon*, 346-347.

⁴¹ Lásd bővebben: SZÚCS Károly, *Pénzügyi filatélia. Kézikönyv és katalógus*, Budapest, Magyar Filatéliai Tudományos Társaság, 2017.

⁴² James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca - IGNÁ CZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008, 58-59.

⁴³ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58-59.

postaforgalomban nem feltétlenül fogadnák el, már ha valaki bérmentesítésre próbálná meg használni.⁴⁴ A kétes legitimitású bélyegkiadásoknak, fantombélyegeknek, illegális bélyegeknek ugyanakkor mára maguknak is jelentős gyűjtői piacuk van, és mivel az egyre inkább digitálissá váló világban, az elektronikus kommunikáció és az automatizált postakezelés korában már a hivatalos, többnyire állami monopólium alá tartozó bélyegkiadás is egyre inkább a gyűjtői igények kielégítését, a kormányzatok és postaszolgálatok ily módon történő profitszerzését, nem pedig a valódi postai bérmentesítést, a küldemények célba juttatási díjának megfizetését és ennek igazolását szolgálja, a legitim és illegitim bélyegkiadásokat is egyre nehezebb elhatárolni, megkülönböztetni egymástól.⁴⁵

Ugyanakkor a professzionális magyar bélyegszakértők körében mindazonáltal van egy kimondott egyetértés, viszonylag egységes szakmai álláspont a filatéliai hamisítványokat illetően: nem a hamisítványt kell ismerni, hanem az eredeti bélyeg jellemzőit – minden ettől való eltérés hamisítvány, még ha eredeti bélyeg szolgált az alapjául. Elsősorban az eredeti bélyeg a fontos tehát, és ami attól eltér, az hamisítványnak minősítendő. Ebből fakad az a sajnálatos filatéliai tény is, hogy magyar nyelvű szakirodalma a bélyeghamisításoknak szinte nincs is...

A hamisításhoz hasonló jelenséggel találkozunk a fentebb említett fantombélyegek esetében. A filatéliában ugyanis fantombélyegnek (is) nevezzük az olyan bélyegkibocsátásokat, amelyeket nem létező államok nevében, vagy éppenséggel létező államok nevével visszaélve adnak ki, üzleti vagy propagandacélból – e bélyegszerű entitásokat nevezik még fantáziabélyegnek, Cinderella-(Hamupipőke-)bélyegnek, illegális bélyegnek, álbélyegnek, és sokféleképpen... Főként afrikai és ázsiai országokban gyakori jelenség a fantombélyeg-kiadás, amely azt jelenti, hogy bár egy adott bélyegkiadáson szerepel államjelzés és névérték, azt nem feltétlenül az adott állam kormányzatának vagy postaszolgálatának megbízásából vagy engedélyével nyomtatják ki, hanem elsődlegesen gyűjtői igények kielégítésére, profitszerzés

⁴⁴ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58-59.

⁴⁵ James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, 58-59.

céljából hozzák létre, és kerül forgalomba bizonyos piaci szereplők, cégek tevékenysége által. Ebből kifolyólag pedig lehetséges, hogy az adott bélyeg szigorú filatéliai és postajogi értelemben csupán bélyegnek látszik, de a nemzetközi postaforgalomban nem feltétlenül fogadnák el, ha valaki bérmentesítésre próbálná meg használni. Hogy lehet-e valamit hamisítani, ami eredetileg nem is létezik, fogós kérdés, ám a konzervatívabb filatelisták általában a fantombélyegeket is egyfajta hamisítványnak szokták tekinteni, hiszen azok alapvetően a gyűjtők megtévesztése céljából azt a látszatot keltik, hogy valódi, postajogi értelemben érvényes, küldemények bérmentesítésére alkalmas értékjegyek. A kétes legitimitású bélyegkiadásoknak, fantombélyegeknél, illegális bélyegeknél ugyanakkor mára maguknak is jelentős gyűjtői piacuk van, és mivel az egyre inkább digitálissá váló világban, az elektronikus kommunikáció és az automatizált postakezelés korában már a hivatalos, többnyire valamilyen állami monopólium alá tartozó bélyegkiadás is egyre inkább a gyűjtői igények kielégítését, a kormányzatok és postaszolgálatok ily módon történő profitszerzését, nem pedig a postai bérmentesítést, a küldemények célba juttatási díjának megfizetését és ennek igazolását szolgálja, a legitim és illegitim bélyegkiadásokat is egyre nehezebb elhatárolni, megkülönböztetni egymástól.⁴⁶

A fantombélyegeket, illegális bélyegeket, álbélyegeket, egy állam nevében magánszemélyek/cégek nevében kibocsátott, kétes legitimitással rendelkező bélyegeket külön csoportját alkották a 20. századi filatéliatörténet során az úgynevezett Dűne-bélyegeket, amelyek neve (angolul: Dunes) a filatéliában a mai Egyesült Arab Emírátságok egykor önálló tagállamaiban gyártott postai értékjegyekre utal. Az 1960-as években és az 1970-es évek elején nagy mennyiségben nyomtatott bélyegeket ma már többnyire szinte értéktelennek. Az emírátságok sokáig voltak brit gyarmatok. Nagy-Britannia irányította az egykori Szerződéses Államok névre hallgató arab államcsoport külkapcsolatait (az 1892-es kizárólagossági szerződés eredményeként), beleértve a postaszolgálatot is (a korlátozott szuverenitással rendelkező arab államok nem voltak tagjai az Egyetemes Postaegyesületnek). Az ugyancsak brit uralom

⁴⁶ James MACKAY, *Bélyegeket és bélyeggyűjtés*, 58-59.

alatt működő indiai kormány 1941-ben nyitotta meg első postahivatalát Dubajban, amelynek működését 1948-ban a British Postal Agencies, a Brit Postaszolgálat (General Post Office) leányvállalata vette át. 1963-ban Nagy-Britannia végül átengedte a postaszolgálatok irányítását a Szerződéses Államok arab uralkodóinak, a Brit Gyarmatbirodalom lassan felbomlott, és ezek az államok is önállósulni kezdtek. Egy amerikai filatéliai vállalkozó, bizonyos Finbar Kenny meglátta ugyanakkor meglátta a haszonszerzés lehetőségét, és jó üzletnek gondolta, a bélyegeket jelentet meg az arab emirátusok nevében, elsődlegesen az ekkoriban igen jól jövedelmező gyűjtői piacra szánva azokat. 1964-ben üzletet is kötött az éppen pénzszűkében lévő Adzsmán arab emirátussal, a kormányzat pedig egyszerűen koncesszióba adta neki a helyi bélyegek kibocsátásának jogát. Kennynek az ilyen üzleti megállapodások lassan a szakterületévé váltak: 1964-ben Fudzseira arab emirátus uralkodójával is ugyanilyen megállapodást kötött, ám a Cook-szigetek kormányával folytatott gyanús üzletei miatt végül vesztegetési ügybe keveredett az Amerikai Egyesült Államokban. A szóban forgó kétes legitimitású bélyegek gazdag és változatos illusztrációkat tartalmaztak a gyűjtők igényeinek kielégítése céljából, ám nem kapcsolódtak különösebben az arab emirátusok kultúrájához, ahol elvileg kibocsátották őket. Megjelent például úrkutatás vagy tokiói olimpiai játékok tematikájú bélyegsor is. Umm Al-Quawain emirátus nevében kibocsátásra került továbbá egy brit uralkodókat ábrázoló bélyegsor, illetve egy téli olimpiai játékok tematikájú bélyegkiadás is. Mivel ironikus módon az emirátus területén a nyári hőmérséklet elérte az 50 Celsius-fokot, ezek a névleges kibocsátó államhoz semmilyen módon nem kapcsolódó bélyegek együttesen „Dunes” néven váltak ismerték. A Szerződéses Államok, későbbi Egyesült Arab Emirátusok „illegális”, tehát valójában nem a kibocsátó ország postaszolgálatától, és nem elsősorban postai bérmentesítés céljából kibocsátott bélyegek között ugyanakkor olyan dekoratív darabok is akadnak, amelyek a térség kultúrájához legalább valóban kötődő tevéket ábrázolnak. E gyűjtői célú bélyegek kibocsátása rövid távon igen jelentős bevételt hozott az arab emirátusok számára, azonban olyan nagy számban, és annyira nyíltan a profitszerzés szándékával jelentek meg, hogy végül a legtöbb rangos nemzetközi katalógus a jó részüket nem is

tartja nyilván. Hogy ezek a bélyegek egyáltalán a filatélia tárgykörébe tartoznak-e, vagy inkább parafiletéliai entitások, azon lehet vitatkozni, hiszen valószínűleg nem postai bérmentesítés céljából jelentek meg, és talán postai küldeményeken soha egyetlen példány sem futott belőlük...⁴⁷

Természetesen ugyanakkor vannak az illegális bélyegkiadások kiszűrésére nemzetközi kezdeményezések. Ezek közül a legfontosabb és legsikeresebb valószínűleg az Egyetemes Postaegyesület (UPU) és a Filatélia Fejlesztéséért Világszövetség (World Association for the Development of Philately = WADP) közös projektje, a WADP Numbering System adatbázis, amely elvileg 2002 óta regisztrálja az UPU tagállamai által legitim körülmények között kibocsátott, nemzetközi postaforgalomban elfogadott, bérmentesítésre valóban alkalmas bélyegkiadásokat, és egy folyamatosan frissített, bárki által elérhető elektronikus katalógust tesz közzé a honlapján.⁴⁸ Ugyanakkor sajnos, az Egyetemes Postaegyesület nem minden tagállamának postaszolgálata vesz részt a projektben és az adatbázis fejlesztésében, főként a kevésbé fejlett országok vonakodnak frissen kibocsátott bélyegek jegyzékét frissíteni, aktualizálni. Ebből kifolyólag, ha egy bélyeg szerepel a WADP Stamp Numbering adatbázisban, akkor biztos, hogy legitim kiadásról van szó, ugyanakkor ha egy filetéliai dokumentum nem szerepel a WSN katalógusban, még egyáltalán nem biztos, hogy esetében feltétlenül fantombélyeg-kiadással állunk szemben. A különbségtétel a legális és illegális bélyegkiadások között tehát sok esetben nehéz feladat, a filetelistáknak pedig bizonyos államok bélyegei esetében több szempontot is tüzetesen meg kell vizsgálniuk, hogy eldönthessék, filetéliai vagy parafiletéliai dokumentumokkal van-e dolguk. Természetesen a nem legitim körülmények között megjelent (ál)bélyegek között is akadhatnak dekoratív, érdekes és esztétikailag értékes darabok, hiszen grafikai tartalmuk nagyon változatos, a gyűjtőknek azonban illik tisztában

⁴⁷ Dűne-bélyegek - Angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

[https://en.wikipedia.org/wiki/Dunes_\(stamps\)#cite_ref-7](https://en.wikipedia.org/wiki/Dunes_(stamps)#cite_ref-7) Letöltés ideje: 2023. december 23.

⁴⁸ <https://www.wnsstamps.post/en/stamps-search>

Letöltés ideje: 2024. április 29.

lenni vele, hogy postai bérmentesítésre nem használhatók, és bélyegkiállításokon nem szerepeltethetők.

A bélyeg amellet, hogy művészeti, egészen pontosan iparművészeti, sokszorosított kisgrafikai műalkotás, egyúttal elsődleges történeti forrás is, amely a kibocsátó ország művészetét, történelmét, természeti és kulturális adottságait. Forrástani szempontból a vizuális történeti források csoportjába tartozik, ahová még egyébként az alábbi dokumentumtípusok sorolhatók: festmények, falfestmények, rajzok, vázlatok, rézkarcok, nyomatok, karikatúrák, fényképek, plakátok, bélyegek, bankjegyek. Mint történeti forrás, a bélyeg is többnyire olyan képi ábrázolást tartalmaz, jelenít meg, amely adott történeti korszak gondolkodásmódjának, esztétikájának és szimbólumrendszerének a megértését, esetleg egy adott esemény, személy, közhangulat érzelmi, politikai, társadalmi, művészeti megjelenítését adja vissza, ily módon pedig hozzájárul a történelem több nézőpontból történő, multiperspektivista megértéséhez.⁴⁹

Mivel a bélyeg mindig adott kormányzat postaszolgálatá által kibocsátott értékjegy és vizuális dokumentum, halmozottan igaz rá, hogy segít megérteni az adott kibocsátó állam és korszak politikatörténetének összetett eseményeit, és körültekintő elemzéssel, értelmezéssel adott esetben sokkal többet árul el a történeti múltról, mint azt akár a történész, akár a laikus szemlélő elsőre gondolhatnánk. Nem véletlenül hangsúlyozandó mindenütt az az állítás, mely szerint a filatélia nem csupán egy hobbi, magánszemélyek által űzött gyűjtőszenvédély, hanem bizony a címertanhoz, pecséttanhoz, oklevéltanhoz stb. hasonlóan egy önálló történeti segédtudomány, amelynek megvannak a maga sajátos szakmai szabályai. A bélyegek ily módon pedig nem csupán a művészettörténet tárgykörébe tartoznak, mint esztétikai értéket hordozó, iparművészeti műalkotásként felfogható aprónyomtatványok, hanem bizony, az írott forrásokhoz hasonlóan a történettudomány számára is kiemelkedően érdekesek lehetnek.⁵⁰

⁴⁹ SCHRECK Katalin, *Vizuális források*, in *Bevezetés a történettudományba és a történelemkutatás módszereibe*, szerk. KEREPESZKI Róbert – SCHRECK Katalin, Pécs, Kronosz Kiadó, 2024, 171-182.

⁵⁰ SCHRECK Katalin, *Vizuális források*.

A vizuális történeti források, így a bélyegek is, adott esetben a történészi elemzés, értelmezés kiemelkedően fontos tárgyát képezhetik, hiszen olyan jól látható és befogadható dokumentumok, amelyek nagyban segíthetik a múlt jobban elképzelhetővé és átélhetővé válását. Egyfelől a bélyegek szolgálhatnak az írott források kiegészítéseként, másfelől, keletkezési helyüktől, idejüktől és támájuktól, ábrájuktól, annak összetettségétől és valóságreferenciáitól függően akár teljesen önálló forrásértékkel is rendelkezhetnek. Más történeti forrásokhoz hasonlóan ugyanakkor értelmezésükkor a bélyegeket is kontextualizálni és körültekintően elemezni szükséges, hiszen állami kibocsátású értékjegyekről lévén szó, esztétikai értékük mellett halmozottan elmondható róluk, hogy igen sok esetben propaganda- és emlékezetpolitikai célokat szolgálnak, és a postai bérmentesítés lehetővé tétele mellett egy adott kormányzati múlt- vagy jelenértelmezés minél több állampolgár részére történő eljuttatása is a feladatuk.⁵¹ A 21. században ugyanakkor a bölcsészettudományok talán lassan eljutnak oda, hogy a bélyegeket ne csupán postai értékjegyekként kezeljék, hanem a történettudomány, a művészettörténet és a tágabb értelemben vett kultúratudomány által elemzésre érdemes művészeti, politikai és történelmi dokumentumokként tanulmányozzák a maguk komplexitásában...⁵²

FELHASZNÁLT IRODALOM

BÁN Willy, *A magyar postabélyegek adattára*, Budapest, A Hungária Bélyeggyűjtő Köre, 1943.

A bélyeggyűjtés kézikönyve. Útmutató a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége bélyeggyűjtő köreinek vezetői részére; összeáll. VAS István, szerk. SOMOGYI Tamás, Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége, Bp., 2004.

⁵¹ SCHRECK Katalin, *Vizuális források*.

⁵² Lásd bővebben: *Philatelie als Kulturwissenschaft*, szerk. Dirk NAGUSCHEWSKI – Detlev SCHÖTTKER, Berlin, Kulturverlag Kadmos, 2019.

A magyar bélyegek kézikönyve, szerk. SURÁNYI László - VISNYOVSKI Gábor - VÁRKONYI Judit, Budapest, Gondolat Kiadó, 1986.

A magyar bélyegek monográfiája 1. Általános rész, szerk. NÉVI Pál - STEINER László - SURÁNYI László - VÁRADI Imre, Budapest, Közlekedési Dokumentációs Vállalat, 1965.

<http://www.mafitt.hu/projects/monograph/MBM-I.pdf>

A magyar bélyegek monográfiája 2. Az osztrák posta Magyarországon, szerk. NÉVI Pál - STEINER László - SURÁNYI László - VÁRADI Imre, Budapest, Közlekedési Dokumentációs Vállalat, 1966.

<http://www.mafitt.hu/projects/monograph/MBM-II.pdf>

A magyar bélyegek monográfiája 3. Magyar klasszikus bélyegek és postai bérmentesítés 1867-1899, szerk. NÉVI Pál - STEINER László - SURÁNYI László, Budapest, Közlekedési Dokumentációs Vállalat, 1968.

<http://www.mafitt.hu/projects/monograph/MBM-III.pdf>

A magyar bélyegek monográfiája 4. Magyar postabélyegek és a postai bérmentesítés 1900-1944, Budapest, Közlekedési Dokumentációs Vállalat, 1971.

<http://www.mafitt.hu/projects/monograph/MBM-IV.pdf>

A magyar bélyeggyűjtés kis kézikönyve; összeáll. KOPRÉ József; szerzői, Keszthely, 1944.

BÁNÁS Artúr, *„Hol tart valójában a tematikus filatélia?”*, Bélyegvilág, 2018/3, 6.

Bélyeglexikon, szerk. SURÁNYI László, Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1988.

Bevezetés a történettudományba és a történelemkutatás módszereibe, szerk. KEREPESZKI Róbert - SCHRECK Katalin, Pécs, Kronosz Kiadó, 2024.

ERŐSS Tamás - PUKLER Antal - SEBESTYÉN Imre, *Filatéliai kiskaté*, Novadat, Győr, 2019.

ID. GAZDA István, *A bélyeg világtörténetéből. Utazás a filatélia klasszikusai között. CD-melléklettel.* Budapest, Magyar Tudománytörténeti Intézet 2015.

Otton GROSS - Kazimierz GRZYŹEWSKI, *A bélyegek világa*, Budapest, Móra Ferenc Könyvkiadó, 1984.

HORVÁTH Károly, *A magyar bélyeg története a kezdetektől a 19. század végéig*, Budapest, Pallas Stúdió, 2002.

JÉKI László, *Hamisítók, hamisítványok*, Budapest, Hetedhétthár Kiadó, 2010.

LÉGRÁDI Dezső, *A bélyeggyűjtés*, Bélyegtudakozó Központ, Budapest, 1942.

LÓRÁNT Mihály, *A bélyeg*, Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat, Budapest, 1925.

James MACKAY, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. HARSÁNYI Luca - IGNÁCZ Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

Magyar bélyegkülönlegességek kézikönyve, szerk. MADARÁSZ Gyula, MABÉOSZ, Budapest, 1956.

Philatelie als Kulturwissenschaft, szerk. Dirk NAGUSCHEWSKI - Detlev SCHÖTTKER, Berlin, Kulturverlag Kadmos, 2019.

SÍPOS Józsefné, *A magyar posta függetlenné válásának története és az 1867. évi első magyar bélyegkiadás*, MABÉOSZ, Budapest, 1982.

SZABÓ Zoltán, *A százéves levélbélyeg. 54 képen 342 bélyeg fényképével*, Kis Akadémia, Budapest, 1941.

SZABÓ-ANTAL Jenő, *A bélyeggyűjtés abc-je*, Springer Nyomda, Budapest, 1944.

SZÚCS Károly, *Pénzügyi filatélia. Kézikönyv és katalógus*, Budapest, Magyar Filatéliai Tudományos Társaság, 2017.

TÓTH Dávid: A bélyeghamisítás hazai és külföldi szabályozása, Magyar Jog, 2019/10.

<https://szakcikkadatbazis.hu/doc/1339443>

VISNYOVSZKI Gábor, *Bélyegkönyv*, Állami Nyomda, Budapest, 1996.

VAJDA Endre, *A posta története*, Budapest, Közlekedési és Dokumentációs Vállalat, 1967.

Kathleen WUNDERLY, *North Borneo 1894 Stamps. Legitimately Scorned or Real Works of Art?*.

<https://www.linns.com/news/world-stamps-postal-history/north-borneo-1894-stamps-scorned-or-praised.html>

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	3
Bevezetés	5

I. Rész.

A pengő értékű okmánybélyegek katalógusa.

I. Állami bélyegjegyek:

Okirati illetékbélyegek	6
Értékpapír forgalmi adóbélyegek	8
Általános forgalmi adóbélyegek	9
Törvénykezési illetékbélyegek	10
Külügyi illetékbélyegek	11
Váltóbélyegek	15

II. Városi bélyegek:

Budapest	16
Vidéki városok	17

III. Magánkiadású bélyegek:

Országos ügyvédszövetség bélyegei	29
Magyar Légiforgalmi Rt. bélyegei	30

II. Rész.

Pótlások és helyesbítések a „A Magyar Okmánybélyegek Katalógusá”-hoz.

I. Állami bélyegjegyek:

Okirati illetékbélyegek	31
Hirdetvénybélyegek	36
Naptárbélyegek	36
Hírlapbélyegek	36
Értékpapír forgalmi adóbélyegek	36
A lakáshivatal bélyegei	36
Általános forgalmi adóbélyegek	37
Törvénykezési illetékbélyegek	37

II. Városi bélyegek:

Budapest	38
Vidéki városok	39

III. Magánkiadású bélyegek:

Magyar Királyi Államvasutak	48
------------------------------------	----

Előszó.

A Magyar Okmánybélyegek Katalógusának 1928. évi kiadása megtette azt a szolgálatot, melyet összeállítói és önzetlen kiadója tőle vártak: megismertette a gyűjtőkkel a gyönyörű kivitelű magyar okmánybélyegeket, kedvet csinált azok gyűjtéséhez s egyben vezérvonalat is adott.

A levélbélyegygyűjtés a megjelent bélyegek őriása száma (1936 december végéig több, mint 58.000 féle) és a beszerzésnek anyagi és más nehézségei miatt, csaknem teljesen a specializálásra tért át. Még a megmaradt kevés általános gyűjtő is legalább egyes országokat, mindenki természetesen elsősorban saját hazája bélyegeit, specializálva is gyűjti. A speciális gyűjtőt azonban csakhamar nem elégítik ki a levélbélyegek változatai s bekapcsolja az illető ország másnemű bélyegeit is. Ily esetben elsősorban az illető ország okmánybélyegei jönnek tekintetbe, melyek szintén állami kiadványok.

Hazánkban ennek természetes oka a még meglehetősen könnyen hozzáférhető anyagon kívül az is, hogy a magyar okmánybélyegek művészi és gyönyörű kisgrafikai alkotások. Bizony általában sokkal szebbek, mint a levélbélyegek. Az addig ismeretlen anyag megismeréséhez hozzásegített a katalógus, a kezdéshez való anyag — bár félredobva, elfeledten, de — készen feküdt csaknem minden gyűjtőnél s ezért az okmánybélyegygyűjtés hazánkban rövid időn belül meglepő gyorsan elterjedt.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a hasontárgyú gyűjtők hamar és könnyen érintkezést találnak egymással. Nálunk ez az érintkezés a szokottnál is könnyebben ment, mert a Filatéliai Kurir éles szemű szerkesztője elterjedt lapjának hasábjait minden korlátozás nélkül bocsájtotta az okmánybélyegygyűjtés rendelkezésére. Eredmény: rövid időn belül hatalmas gyűjtőtábor és azon öröndetes tény, hogy Örvös János az egész világot megelőzően kiadta a „Magyar Okmánybélyegalbumot“, amivel minden magyar gyűjtő legigazabb háláját

érdemelte ki. A fellendülés folytán viszont egyre inkább szükségessé vált az 1928-as kiadású okmánybélyeg-katalógus kiegészítése és árainak helyesbítése. Örvös János most ennek a hiánynak pótlására is vállalkozott.

A katalógus összeállítására bennünket kért fel. Készséggel vállaltuk a feladatot s reméljük, hogy ez a munkánk is meghozza a várt gyümölcsét: a magyar okmánybélyeggyűjtés további fejlődését és elterjedését.

A pótfüzet összeállításánál felhasználtunk minden hivatalos és más oly adatot, melyet gyűjtőtársaink a katalógus megjelenése (1928) óta velünk közöltek és ott, ahol megbízható adatok rendelkezésünkre állottak, zárójelben az egyes bélyegek példányszámait is közöljük.

Társul vettük magunkhoz dr. Kiss István simontornyai orvos urat, kinek pompás megfigyeléseit, lankadatlan ügybuzgalmát és önzetlen szolgálatkészségét úgyis minden magyar okmánybélyeggyűjtő ismeri.

Köszönetet mondunk gróf Degenfeld Pál és Örvös János uraknak, akik ezen pótfüzet megjelenését áldozatkészségükkel lehetővé tették, továbbá Kállai Géza, Fábián Miklós, Gondol Dániel, Kaptay Antal és dr. Káldor Arthur uraknak, akik adatok közlésével és újdonságok jelzésével megkönnyítették a katalógus kiegészítését és kérjük gyűjtőtársainkat, hogy ezen füzet felfedezendő hibáit és hiányait, valamint minden új észlelésüket akár velünk, akár a Filatéliai Kurir szerkesztőségével (Budapest 62. Postafiók) közölni szíveskedjenek, hogy azt közhírré tehessek s így gyűjtőinket fokozott megfigyelésre ösztönözhessek.

Budapest, 1937 október hó.

<i>Vejtey (Kölbig) Ferenc</i>	<i>Dr. Kiss István</i>	<i>dr. Hollaender György</i>
Budapest	Simontornya	Budapest
XII., Csaba-utca 7/b.		V., Wekerle Sándor-u. 11.

Bevezetés.

A bélyegek csoportosítása és leírása általában véve megfelel „A Magyar Okmánybélyegek Katalógusá”-ban követett rendszernek, melynek folytatása a jelen munka. Ez oknál fogva az egyes bélyegeket is folytatólágosan sorszámoztuk. Az említett katalógusban közölt összes pengőértékű bélyegeket azonban már csak az anyag teljessége kedvéért — természetesen figyelembe véve az újabban tudomásunkra jutott adatokat — a jelen munkánkba is mind felvettük úgy, hogy ez a pengőértékű okmánybélyegek teljes katalógusát tartalmazza.

Ugy az említett, mint a jelen munkánkban közölt árak mindenkor használt bélyegekre vonatkoznak. A régibb bélyegekből használatlan gyűjteményt összeállítani csaknem lehetetlen, hisz oly nagy értékű okmánybélyegek is bocsájtottak ki, hogy a nagyobb értékeket új sorozat kiadása esetében mindenki újakra cserélte. A megmaradt készletek mindenkor hivatalosan megsemmisítettek, ilyenek nem kerülhetnek elő! Ez az oka annak, hogy egyes alacsonyabb értékeket kivéve, régi használatlan, eredeti enyvvel ellátott okmánybélyegek oly ritkán fordulnak elő, hogy azokat helyesen értékelni nehéz volna. Gummi nélküli, tehát használt, de lebélyegezetlenül maradt példányok már inkább fordulnak elő és ezek is értékesebbek a felülbélyegzett vagy átírt bélyegeknél, de oly kevesen gyűjtik az okmánybélyegeket használatlanul, vagy lebélyegzetlenül, hogy teljesen céltalan lenne értékelésük. Véleményünk szerint a lebélyegezetlen enyvnélküli okmánybélyegek értéke 1914-ig, a használt példányok értékének 3—4-szerese, 1914-től annak kétszerese.

A forgalomban lévő használatlan bélyegek értéke általában véve azok névértéke.

A városi bélyegeknél más a helyzet. Több város a megmaradt készleteket nem semmisítette meg, úgy hogy ezekből sok esetben könnyebben lehet használatlanokhoz jutni, mint használtakhoz. A koronaérékű városi bélyegek legtöbbször a használt és használatlan bélyegek árai azonosak, — kivételt képeznek általában az 1923—25. években megjelent 10.000 koronát meghaladó értékű, valamint a pengőértéket megelőzően egyes városokban kiadott aranykorona értékű bélyegek, amelyeknél, feltéve, hogy a bélyeg tényleg használatlan, a katalógus ár 2—3—4-szerese is indokolt lehet.

I. RÉSZ.

A PENGŐÉRTÉKŰ OKMÁNYBÉLYEGEK KATALOGUSA.

I. Állami bélyegjegyek.

Okirati illetékbélyegek.

1927. Évszám 1926. Csoportonként változó rajzok: a.) 2—80 f. ctmér, b.) 1—4 P. Szt. István, c.) 1 P. 50 fill. Árpádfej, d.) 5 és 10 P. Hungária mellkép. Kis rozettákat ábrázoló alnyomattal különböző színekben. Az 5 és 10 P. bélyegképe réznyomás, az alnyomat és a többi érték könyvnyomdai kivitelben. Minden bélyegív bal alsó sarkában a fogazáson kívül, az alnyomatban, annak színében 2 1/2 mm. betűkkel tükör írással: OKMÁNYBÉLYEG ALNYOMAT, részben 1926 évszámmal. A bélyegkép 20:20, a bélyegkeret 26:30 mm. A kiadás bélyegei két egészen eltérő vastagságú, vastagabb (a) és vékonyabb (b) papíron készültek. Ezekben nincs árkülönbség.

Vízjegy: négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12, — az 1, 5 és 10 pengős bélyegeknél ritkán vonalfogazásban is.

484.	2 FILLÉR	vörösibolya és szürkészöld	—01
485.	4 „	vörös és sárga	—01
486.	5 „	sötétibolya és szürkészöld	—01
487.	10 „	narancs és sárga	—01
488.	40 „	vörösbarna és szürkészöld	—03
489.	50 „	zöld és sárga	—02
490.	75 „	kék és sárga	—25
491.	80 „	barna és sárga	—05
492.	1 PENGŐ	sötétkék, világoszöld és ibolya	—02
493.	1 PENGŐ 50 FILLÉR	sötétzöld, világosbarna és ibolya	—10
494.	2 PENGŐ	sötétbarna, sárgásbarna és ibolya	—10
495.	3 „	zöldesfekete, rózsaszín és ibolya	—05
496.	4 „	sötétkék, sárgásbarna és ibolya	—25
497.	5 „	szürkésibolya és világoskék	—25
498.	10 „	bíborvörös és világoskék	—25

1929. Évszám: 1929. Új értékek, új rajz. A bélyegkép a bélyeg egész területét kitöltő, Mátyás király címerének többszörösen egymásmellé és fölé helyezett rajza, középen gyűrűt tartó holló. Ennek két oldalán az értékjelzés, alatta az évszám. Réznyomat. A bélyegkép 24:30 mm.

Vízjegy: négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

499. 20 PENGŐ	világoskék és zöld	—,50
500. 50 „	sárga és karmin	—,50

1929. Évszám: 1926, a 20 és 50 P.-nél 1929. Az előbbivel mindenben egyező kiadás, de új vízjeggyel.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Papír vastag (a) és vékony (b). Fogazat 12, a 20 P.-nél 12 vonalfogazás is, az 50 P. csak vastag (a) és vékony (b).

501. 2 FILLÉR	vörösbolya és szürkészöld	—,01
502. 4 „	vörös és sárga	—,01
503. 5 „	sötétibolya és szürkészöld	—,01
504. 10 „	narancs és sárga	—,01
505. 40 „	vörösbarba és szürkészöld	—,03
506. 50 „	zöld és sárga	—,02
507. 80 „	barba és sárga	—,20
508. 1 PENGŐ	sötétkék, világoszöld és ibolya	—,02
509. 2 „	sötétbarba, sárgásbarba és ibolya	—,10
510. 3 „	zöldesfekete, rózsaszín és ibolya	—,05
511. 5 „	szürkésibolya és világoskék	—,20
512. 10 „	bíborvörös és világoskék	—,50
513. 20 „	világoskék és zöld	1.—
514. 50 „	sárga és karmin	1.—

A 75 filléres, 1 P. 50 filléres és 4 pengős értékek az új vízjegyes papíron nem készítették.

1931. Évszám: 1931. Új értékek. Rajz mint 484—491. Papír vastag (a) és vékony (b).

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

515. 20 FILLÉR	világos sárgásbarba és sárgásvörös	—,05
516. 30 „	világos sárgásbarba és rózsaszín	—,05

A 75 filléres és az ennél nagyobb értékű bélyegek 1934. április 1-vel kivonattak a forgalomból.

1934. ápr. 1. Színváltozás.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12, a 20 és 50 pengős 11 1/2.

517. 1 PENGŐ	világoszöld, barnászibolya és kék	—,50
518. 2 „	világoszöld, világosbarba és zöld	—,50
519. 5 „	világosbarba, kékeszöld és zöld	—,50
520. 10 „	világoszöld, szürke és vörösbarba	1.—
521. 20 „	lilászürke, zöld és sötétbarba	3.—
522. 50 „	lilászürke, zöld és kék	10.—

Ezek, valamint a 2—50 filléres bélyegek is 1934. nov. 1-ével forgalmon kívül helyezték.

1934. nov. 1. Évszám: 1934. Új kiadás, új rajzok. Csoportonként változó rajzok. a) 2—50 fill. angyalos címer, b) 1—5 P. Hungária, c) 10—20 P. gyűrűi tartó holló, d) 50 P. Szt. István. — Halványszínű alnyomat. Mélynyomás 26:37 mm.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

523.	2 FILLÉR	világoszöld és vörösesibolya	—01
524.	4 „	narancs és vörös	—01
525.	5 „	narancs és sötétkék	—01
526.	10 „	világoszöld és narancs	—02
527.	20 „	világoskék és barna	—02
528.	30 „	narancs és kékesibolya	—05
529.	40 „	világoskék és világosvörös	—05
530.	50 „	narancs és zöld	—02
531.	1 PENGŐ	vörösbarna, ibolya és kékeszöld	—02
532.	2 „	vörösbarna, szürke és kármin	—05
533.	5 „	narancs, szürke és kék	—10
534.	10 „	vörösbarna, kék és sötét kékespiros	—25
535.	20 „	világossárga, sárgásbarna és sötétolív	1.50
536.	50 „	kék, világos barna és olív	2.50

Értékpapír forgalmi adóbélyegek.

1927. január 26. Évszám: 1926. A 2—60 filléres a régi 1 koronás bélyeg rajzával, a szent korona alatta értékjelzéssel, az 1 pengős a tőzsdepalotát ábrázolja. Valamennyi érték fent ÉRTÉKPAPÍR FORGALMIADÓ szöveggel. A filléres értéknél az évszám az alnyomatban a bélyegkép alatt, a pengős értéknél ellenben fent a bélyegképben van. 25:31 mm, illetőleg a pengős értéknél 26:32 mm.

Vízjegy: négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12.

72.	2 FILLÉR	sötétbarna és rózsaszín	—01
73.	3 „	sötétzöld és világoszöld	—02
74.	6 „	vörös és világosbarna	—02
75.	10 „	sötétbarna és narancs	—02
76.	30 „	sötétbarna és sárga	—05
77.	40 „	sötétibolya és világosibolya	—10
78.	60 „	sötétkék és világoskék	—10
79.	1 PENGŐ	sötétkék, szürke hullámvonalas alnyomattal	—20

Ezek a bélyegek ma is változatlanul forgalomban vannak.

Általános forgalmi adóbélyegek.

1927. január 26. Évszám: 1926. Változó rajzok „FORGALMI-ADÓ” szöveggel. A 10 f. bélyegképe a kis országcímer és szt. koronával, — 40 és 60 fill. hídon áthaladó vonat, — 1 és 2 P. balra futó Merkur, — 5 és 8 P. réznyomatban gr. Széchenyi István feje.

Vízjegy: négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12. Az 5 és 8 P.-ös vonalfogazással is.

31. 10 FILLÉR	sötétkék és sárgásbarna	—01
32. 40 „	barna és rózsaszín	—02
33. 60 „	oroszöld és világoszöld	—03
34. 1 PENGŐ	ibolya, világosbarna és világoskék	—02
35. 2 „	kék, világoskék és sárga	—05
36. 5 „	barna és világoszöld	—10
37. 8 „	zöldesfekete és világoszöld	—10

1929. Évszám: 1926. Változatlan kiadás, de új vízjeggyel.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek.

38. 10 FILLÉR	sötétkék és sárgásbarna	—10
39. 40 „	barna és rózsaszín	—02
40. 1 PENGŐ	ibolya, világosbarna és világoskék	—02
41. 2 „	kék, világoskék és sárga	—05

A 60 filléres, 5 és 8 pengős értékek az új vízjegyes papíron nem készítették.

Az 1926. évszámú 1, 2, 5 és 8 P. 1931. május 1-vel, a 40 és 60 fillér 1934. április 1-vel, a 10 filléres 1934. november 1-vel vonattak ki a forgalomból.

1930. Évszám: 1930. Új értékek és színváltozások.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

42. 10 FILLÉR	világoszöld és narancs	—01
43. 20 „	világoskék és zöld	—02
44. 50 „	világoskék és meggyvörös	—03
45. 1 PENGŐ	zöld, világoskék és szürkés-kék	—02
46. 2 „	kék, sárgásbarna és szürkés-kék	—05
47. 5 „	zöld és világoskék	—05
48. 10 „	piros és rózsaszín	—10

A 10 P. 1932. augusztus 10-ével, az 1, 2, és 5 P. 1934. április 1-ével lett a forgalomból kivonva.

1934. április 1. Évszám: 1930. Színváltozás, egyebekben változatlan kiadás.

49. 1 PENGŐ	világoslila, világosbarna és sárgásbarna	—20
50. 2 „	szürke, világoszöld és viola	—50
51. 5 „	narancs és vörösbarna	—50

Az 1930. évszámú bélyegek 1934. november 1-ével vonattak ki a forgalomból.

1934. november 1. Évszám: 1934. Új kiadás, új rajzok. Fehér papír, bélyegnagyság 26:37 mm.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

52. 10 FILLÉR	narancs és zöld (Teherautó)	—01
53. 20 „	zöld és piros (Vasúti mozdony)	—02
54. 50 „	sárgáspiros és zöld (Teherhajó)	—05
55. 1 PENGŐ	zöld, sárgásbarna és vörösbarna (Futó Merkur)	—02
56. 2 „	kék, vörösbarna és zöldesszürke (Futó Merkur)	—02
57. 5 „	szürke, világosbarna és meggypiros (Merkurfej)	—10

Törvénykezési illetékbélyegek.

1927. január 26. Évszám: 1926. Csoportonként változó rajzok. „TÖRVÉNYKEZÉSI ILLETÉK” szöveggel. a) 10—75 fillér ülő Justitia, mint az előző kiadásoknál, de az alnyomat a bélyegkeret színében; b) 1 P. 50 f. a m. kir. Cúria palotája; c) 1, 2, 5. P. Justitia álló térképe mérleggel; d) 10 és 20 P. Mátyás király mellképe réznyomatban. A bélyegkeret 26:30 mm.

Vízjegy: négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12, — a réznyomatú bélyegeknél ritkán vonalfogazásban.

30. 10 FILLÉR	sötétkék és ibolya	—02
31. 15 „	barna és narancs	—02
32. 20 „	vörös és rózsaszín	—02
33. 40 „	kék és zöld	—05
34. 50 „	barna és kék	—05
35. 75 „	ibolya és zöld	—35
36. 1 PENGŐ	sötétzöld, narancs és ibolya	—25
37. 1 PENGŐ 50 FILLÉR	sötétkék és világosbarna	—25
38. 2 PENGŐ	sötétkék, világoszöld és ibolya	—20
39. 5 „	sötétibolya, zöld és ibolya	—20
40. 10 „	vörösbarna, zöld és világoszöld	—50
41. 20 „	kékesfekete, zöld és világoskék	1.50

1929. Évszám: 1926. Változatlan kiadás, de új vízjeggyel.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

42. 10 FILLÉR	sötétkék és ibolya	—01
43. 15 „	barna és narancs	—01
44. 20 „	vörös és rózsaszín	—02
45. 40 „	kék és zöld	—02
46. 50 „	barna és kék	—12

47.	1 PENGŐ	sötétzöld, narancs és ibolya	—10
48.	1 PENGŐ.50 FILLÉR	sötétkék és világosbarna	—10
49.	2 PENGŐ	sötétkék, világoszöld és ibolya	—20
50.	5 „	sötétibolya, zöld és ibolya	—50
51.	10 „	vörösbarna, zöld és világoszöld	—50
52.	20 „	kékesfekete, zöld és világoskék	1.50

1931. Új érték. Évszám: 1931.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

53.	30 FILLÉR	világoszöld és kékeszöld	—20
-----	-----------	--------------------------	-----

A 75 f., 1 P. 50 f. és az összes pengős értékek 1934 ápr. 1-vel a forgalomból kivonattak.

1934. április 1. Évszám: 1926. Színváltozás, egyebekben változatlan kiadás.

54.	1 PENGŐ	világoszöld, világoskék és vörösbarna	—10
55.	2 „	világoszöld, világosbarna és világoszöld	—10
56.	5 „	világoszöld, zöld és piros	—25
57.	10 „	világosbarna, világoszöld és zöld	—50
58.	20 „	világoszöld, világosbarna és piros	1.50

Az 1926 és 1931. évszámú bélyegek 1934. nov. 1-vel a forgalomból kivonattak.

1934. november 1. Évszám: 1934. Új kiadás, új rajzok;

a) 10—50 filléres körben a szt. korona és a koronázási jelvények;

b) 1 és 2 K. álló Justitia; c) 5 P. Werbőczy István ülve; d) 10 és 20

P. Mátyás király feje. Fehér papír 26:37 mm.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

59.	10 FILLÉR	világoszöld, világoskék és sötétkék	—01
60.	15 „	kék, világoszöld és barna	—01
61.	20 „	világoszöld, narancs és piros	—02
62.	30 „	narancs, világosvörös és ibolya	—02
63.	40 „	narancs, sötétnarancs, zöld	—02
64.	50 „	világoszöld, világoskék és narancs	—05
65.	1 PENGŐ	narancs és ibolya	—10
66.	2 „	kék és barna	—10
67.	5 „	világoskék, szürkés-kék és zöld	—25
68.	10 „	szürke, ibolya és szürke	—50
69.	20 „	narancs, kék és sötétpiros	1.50

Külügyi illetékbélyegek.

I. Vízum-bélyegek.

1930. július 1. „MAGYAR KIRÁLYSÁG” feliratú, különböző szövegű és különböző képeket ábrázoló bélyegek. 43:36 mm. Az 1—7 számú bélyegekhez egy „UTÓLAGOS LÁTTAMOZÁSÉRT”

szövegű, 5 pengő értékű, el nem választható 43:21 mm. magasságú szelvény van csatolva, mely a Balatont Tihanynál ábrázolja.

Vízjegy: sötét alapon végigfutó fehér lánc álló (a) vagy fekvő (b) helyzetben. Fogazat 9 $\frac{1}{2}$.

a) Szöveg: „ÉRVÉNYES EGYSZERI BEUTAZÁSRA“.

1.	6 PENGŐ	zöld (Parlament)	2.—
2.	10	„ (Szt. László)	3.—
3.	12	„ (Mátyás király)	3.—

b) Szöveg: „ÉRVÉNYES EGYSZERI ÁTUTAZÁSRA“.

4.	1.20 PENGŐ	narancs (Nemzeti Múzeum)	1.—
5.	5.—	„ (Királyi vár)	2.—
6.	6.—	„ (Rákóczi Ferenc)	2.—
7.	10.—	„ (Szt. István)	3.—

c) Szöveg: ÉRVÉNYES KÉTSZERI ÁTUTAZÁSRA — a jugoszláv corridor forgalom részére. 5 pengős szelvény nélkül.

8.	2 PENGŐ	narancs (Halászbástya)	2.—
----	---------	------------------------	-----

Az 1—8. számú bélyegek mindegyikéből 100.000—100.000 darab készült, 80.000—80.000 darab 1932-ben felülnyomással lett ellátva, úgy, hogy felülnyomás nélkül 20.000—20.000 darab volt forgalomban.

1932. március 1. Az 1—8 számú bélyegek „2 (ill. 1.) ARANY-PENGŐ KEZELÉSI KÖLTSÉG“ fekete színű felülnyomással.

9.	2 ARANYPENGŐ	az 1. sz. (6 pengő) bélyegen	1.—
10.	2	„ a 2. sz. (10 „)	1.50
11.	2	„ a 3. sz. (12 „)	1.50
12.	1	„ a 4. sz. (1.20 „)	1.—
13.	1	„ a 5. sz. (5 „)	1.—
14.	1	„ a 6. sz. (6 „)	1.—
15.	1	„ a 7. sz. (10 „)	1.—
16.	1	„ a 8. sz. (2 „)	1.—

Az árak álló helyzetben (a) lévő vízjeggyel ellátott bélyegekre vonatkoznak, — a fekvő helyzetben (b) lévő vízjeggyel az alapár háromszorosa.

1936. augusztus. Fent „MAGYARORSZÁG“, lent „50 ARANY-FILLÉR UTÓLAGOS LÁTTAMOZÁSI PÓTILLETÉK“, a középén: „2 ARANYPENGŐ KEZELÉSI KÖLTSÉG“ — díszítményes rajz, alsó jobb sarokban a magyar címer. — 38 : 28 mm.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 15.

17.	2 ARANYPENGŐ 50 ARANYFILLÉR	barna és zöld (100.000)	—50
-----	-----------------------------	----------------------------	-----

Ezen bélyeg tulajdonkép nem szorosan vett vizumbélyeg, mert nem jelenti a vizumot, úgymint az előbb felsorolt bélyegek, hanem csak az egyes alkalmakra (pl. nemzetközi vásár, tenyészállatvásár, stb.) engedélyezett, a bélyeg alatt az útlevélbe külön még bejegyzett kedvezményes áru vizumért fizetendő díjak lerovását igazolja. Minthogy azonban ez a bélyeg az útlevelekre bevezetett vizum díjának lerovását igazolja, a bélyeget itt vettük fel.

II. Konzuli-illetékek.

1931. december. „KONZULI ILLETÉK — MAGYARORSZÁG” szöveggel. Különböző látképeket ábrázoló bélyegek. Az 1. sz. 27:40 mm., a többi 40:27 mm.

Vízjegy mint az előbbinél álló (a) vagy fekvő (b) helyzetben. Fogazat 9 $\frac{1}{2}$.

1.	„ILLETÉKMENTES”	szürke (Mátyástemplom) (206.472)	—10
2.	10 ARANYFILLÉR	téglavörös (Vajda Hunyad vára) (12.208)	—50
3.	20 „ „	karmazinvörös (Opera) (12.208)	—50
4.	50 „ „	sötétkarmin (Széchenyi-fürdő) (12.208)	—50
5.	1 ARANYPENGŐ	világoskék (Balaton Tihányánál) (103.068)	—20
6.	2 „ „	ultramarin (Anonymus szobor) (204.624)	—10
7.	3 „ „	poroszkék (Királyi Cúria) (103.068)	—20
8.	5 „ „	világos-vörösarna (Szent Gellért szobor) (103.152)	—30
9.	10 „ „	arna (Milleniumi emlék) (103.320)	—50
10.	20 „ „	kékeszöld (Királyi vár) (26.979)	2.—
11.	50 „ „	világoszöld (Lillafüred) (5.474)	10.—

Az árak az 1. számú bélyegnél fekvő (b) a többi bélyegeknél álló (a) helyzetben lévő vízjeggyel ellátott bélyegekre vonatkozik; a fekvő helyzetben lévő vízjeggyel a 2., 3., 4., 10. és 11. számú bélyegeknél az alapár ötszöröse, az 5.—9. számú bélyegeknél az alapár háromszorosa. Az 1. számú bélyeg álló vízjeggyel az alapár háromszorosa.

1932. március. Kiegészítő értékek azonos kivitelben, de vízjegy nélküli vastag (a), illetve 1934-től vékony (b) papíron.

			a.	b.
12.	40 ARANYFILLÉR	lilásarna (Keleti-pályaudvar) (100.000)	—30	—
13.	1.20 „ „	zöldeskék (Visegrád) (100.000)	—30	—

14.	6	ARANYPENGŐ	barnáslila (Pannonhalma) (a: 140.000, b: 30.000)	—,30	1.—
15.	12	" "	orosz zöld (Esztergomi ba- silika) (a: 200.000, b: 20.000)	—,20	2.—
16.	100	" "	lila (Szegedi fogadalmi tem- plom) (10.000)	15.—	—

1933/36. Az 1—5 és 7—11 számú bélyegek vízjegy nélküli, vastag (a), 1934-től vékony (b) papíron.

			a.	b.
17.	"	„ILLETÉKMENTES“ (63.000)	—	—,30
18.	20	ARANYFILLÉR (60.000)	—,30	—
19.	20	" " (60.000)	—,20	—
20.	50	" " (a: 80.000, b: 50.000)	—,20	—,25
21.	1	ARANYPENGŐ (a: 20.000, b: 20.000)	—,50	—,50
22.	3	" " (a: 50.000, b: 80.000)	—,25	—,15
23.	5	" " (a: 40.000, b: 100.000)	—,35	—,10
24.	10	" " (a: 50.000, b: 50.000)	—,50	—,50
25.	20	" " (a: 40.000, b: 40.000)	1.—	1.—
26.	50	" " (20.000)	3.—	—

A 20, 40 filléres, 1 és 3 pengősök kivételével a többi konzuli illetékbélyegek az 1936. évi végével a forgalomból kivonattak.

III. Kezelési-költségbélyegek.

1931. december. „KEZELÉSI KÖLTSÉG — MAGYARORSZÁG“ szöveggel, lilomot tartó szt. Imre mellképével díszített bélyegek 27:40 mm.

Vízjegy mint az előbbinél, álló (a), vagy fekvő (b) helyzetben.

a) Belföldön használatosak.

1.	20	ARANYFILLÉR	lila (5.712)	—,50
2.	1	ARANYPENGŐ	lila (171.234)	—,20
3.	2	" "	lila (171.234)	—,20
4.	3	" "	lila (27.720)	—,50

b) Európában használatosak.

5.	20	ARANYFILLÉR	narancsvörös (5.712)	—,50
6.	1	ARANYPENGŐ	narancsvörös (150.780)	—,20
7.	2	" "	narancsvörös (150.972)	—,20
8.	3	" "	narancsvörös (14.000)	1.—

Az árak álló helyzetben (a) lévő vízjeggyel ellátott bélyegekhez vonatkoznak. Fekvő helyzetben (b) lévő vízjeggyel az 1 és 2 pengősöknél az alapár háromszorosa, a többiekénél az ötszöröse.

1933. január. Kiegészítő értékek Európán kívüli használatra, ugyanolyan kivitelben, de vízjegy nélküli vastag papíron.

9.	1.40	ARANYPENGŐ	narancsvörös (50.000)	—	.50	
10.	2.80	„	„	narancsvörös (50.000)	—	.50
11.	4.20	„	„	narancsvörös (10.000)		1.20

1932—1934. Új kiadás, vízjegynélküli vastag (a), illetve 1934-től vékony (b) papír.

			a.	b.
12.	2	ARANYPENGŐ	narancsvörös (150.000)	—.— —.50
13.	3	„	narancsvörös (a: 40.000,	
		„	b: 50.000)	1.— 1.—

A kezelési költségbélyegek az 1936. év végével a forgalomból kivonattak.

Váltóbélyegek.

1934. április 1. A forgalomban lévő okirati illetékbélyegeken két vonalas dísz közt „VÁLTÓ” szó felülnyomással s alatta az új érték sötétkéék színben.

Vízjegy: önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

1.	2	fillér	a 10 filléresen (504. sz.)	1934. XI. 1.	—	.05
2.	12	„	a 20 „ (517. sz.)		—	.05
3.	24	„	a 30 „ (518. sz.)		—	.10
4.	36	„	a 40 „ (505. sz.)		—	.10
5.	48	„	a 50 „ (506. sz.)		—	.20
6.	60	„	a 2 pengősön (520. sz.)		—	.20
7.	1	P. 20 f.	a 2 pengősön (520. sz.)		—	.20
8.	2	P. 40 f.	az 5 „ (521. sz.)		—	.50
9.	6	pengő	a 10 „ (522. sz.)			1.50
10.	12	„	a 20 „ (523. sz.)			2.—

1935. január 1. Évszám: 1934. Koszorú, amelyben az érték-szám látható. A koszorú alatt vízszintes fekvésű szalagszerű vonal-keretben „VÁLTÓ ILLETÉK” szavak, ezek alatt az évszám. 26:37 mm.

Vízjegy önálló kettőskeresztek. Fogazat 12.

11.	2	f.	világosszürke és szürke	—	.02
12.	12	„	világosbarna és vörös	—	.02
13.	24	„	világosbarna és barnásvörös	—	.05
14.	36	„	vörösesibolya és kékesszürke	—	.05
15.	48	„	kékeszöld és sötétzöld	—	.05
16.	60	„	kékeszöld és ibolyaszínű	—	.10
17.	1	P. 20 f.	szürke, zöld és zöldeskék	—	.10
18.	2	P. 40 f.	vörösesibolya, kékesibolya és barnásvörös	—	.20
19.	6	P.	vörösesibolya, kékesibolya és sötétibolya	—	.50
20.	12	P.	zöld, kék és sötétzöld		1.—

II. Városi bélyegek.

Budapest székesfőváros.

2. Városi illetékbélyegek.

1927. „BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS” szöveggel. Új rajzok (XXI—XXX), fogazat 11½, újabban 9 ½, 10; — 9 ½ fogazattal ismeretes a 20 filléres, valamint az 1 és 4 pengős.

96.	4 FILLÉR	kék és barna, szürke alnyomattal (XXI. Atlasz-szobor)	—05
96/a.	„	ugyanaz, de barna alnyomattal (1929.)	—05
97.	5	kék és barna, szürke alnyomattal (XXII. Halászbástya)	—05
97/a.	„	ugyanaz, de barna alnyomattal (1929)	—05
98.	8	kék, fekete és barna, sárga alnyomattal (XXIII. cimer)	—05
98/a.	„	ugyanaz, de szürke alnyomattal	—40
99.	16	narancs, fekete és kék, sárga alnyomattal (XXIII.)	—10
99/a.	„	ugyanaz, de szürke alnyomattal	—10
100.	20	szürkéslila, barna alnyomattal (XXIV. Gellérthegy)	—20
101.	40	zöld és fekete, sárga alnyomattal (XXV. cimer)	—20
102.	50	oliv és fekete, szürke alnyomattal (XXVI. Gellérthegy)	—20
103.	80	kék, fekete és barna, szürke alnyomattal (XXVII. középkori városkép)	—20
103/a.	„	ugyanaz, de barna alnyomattal	—20
104.	1 PENGŐ	szürke és piros, sárga alnyomattal (XXVIII. Árpád-szobor)	—30
105.	1 P. 60 fill.	zöld, barna és fekete, világoskék alnyomattal (XXVIII.)	—20

106.	4 PENGŐ	zöld, barna és narancs, sárgás alnyomattal (XXIX. címer)	—30
107.	8 „	fekete, vörös és sárgás, sárga alnyomattal (XXX. címer)	—50

1931. Új értékek, eddigi rajzokban. Fogazat 11 1/2, a 108 és 108/a 10-es, a 108 9 1/2 fogazattal is előfordul.

108.	30 FILLÉR	rózsaszín, piros és ibolya, sárga alnyomattal (XXIII.)	—20
108/a.	„	ugyanaz, de szürke alnyomattal	—20
109.	60 „	világoszöld és zöld, szürke alnyomattal (XX. Gellért-fürdő)	—20
110.	2 PENGŐ	szürke, kék és barna (XXVIII.)	—30
111.	15 „	világoszöld, kék és zöldeskék (XVII. Széchenyi-fürdő)	1.—
112.	32 „	világoszöld és ibolya (XIX. Atlasz-szobor)	2.—

A római számok a rajz számát jelzik.

4. Gyógyhelyi bélyegek.

1934. „GYÓGYHELYI DÍJ,, szöveggel és értékjelzéssel, de helységnev nélkül. Feltörő torrás. 18:22 mm. Fehér papír, vízjegy nélkül. Fogazat 10 1/2.

1.	2 FILLÉR	kék	—02
2.	4 „	barna	—02
3.	6 „	zöld	—02
4.	8 „	vörös	—02

Balassagyarmat.

1927. Koronaértékű bélyeg lila színű felülnyomással átértékelve.

9. 20 fillér /2000 KORONA

1932. június 20. „BALASSAGYARMAT VÁROSI BÉLYEG-DÍJ,, szöveggel, városi címer. Az Egri Nyomda r. t. nyomása.

10.	2 PENGŐ	sárgás keret kékes papíron (5000)	—50
-----	---------	-----------------------------------	-----

1932. július 21. Színváltozás, illetve újabb érték, változatlan kivitelben.

11.	20 FILLÉR	narancsszínű papíron (1932:5000, 1937:2500)	—20
12.	2 PENGŐ	rózsaszínű papíron (1932:2500, 1937:2500)	—50

Békéscsaba.

1927. A korona-értékű kiadással teljesen azonos. Vízjegy négy kettőskereszt átlósan. Fogazat 12. (M. kir. állami nyomda).

17.	10 FILLÉR	kék (10.000)	—20
18.	20 „	zöld (5.000)	—50
19.	50 „	ibolya (10.000)	—25
20.	60 „	barna (10.000)	—25
21.	1 PENGŐ	olivzöld (10.000)	—25
22.	2 „	narancs (10.000)	—25
23.	5 „	vörös (2000)	1.—

1929. Ugyanaz a kiadás, de új vízjeggyel. Önálló kettőskereszt-
tek (M. kir. állami nyomda).

24.	10 FILLÉR	kék (11.300)	—20
-----	-----------	--------------	-----

Csongrád.

1928. A korona-értékű kiadással azonos. Értékjelzés fillérek-
ben, lila kézibélyegzővel benyomva.

6.	10 fill.	kék	—20
7.	30 fill.	kék	—30

Később a szükségnek megfelelő értékjelzés írógéppel lett a bélyeg alsó üres helyére beírva. Ilyen ismeretes eddig 10, 30, 60, 80 fill., 1 P. 20 f., 1 P. 60 f., 2 pengő, 2 P. 50 fill.

Cegléd.

1928. „CEGLÉD R. T. V.” szöveggel. A városház látképr.
44:30 mm. Fogazat 11½, az 1 pengősnél 10½.

1.	10 FILLÉR	sárga, vörös értékjelzéssel	—20
2.	25 „	kék, sárga értékjelzéssel	—50
3.	1 PENGŐ	vörös, sötétkék értékjelzéssel	—50

Eger.

1929. „EGER R. T. VÁROS-BÉLYEGDÍJA” szöveggel. Az
Egri Nyomda r. t. nyomása, sárga kerettel.

17.	8 FILLÉR	lila papír (5000)	—20
18.	80 „	fehér papír (10.000)	—20
19.	1.60 PENGŐ	vörös papír	—30

Az Egri Nyomda r. t. nyomása jelzésű bélyegek rajza: 24:42 mm. nagyságú, három részre osztott keret, a középső részében az illető város címerével piros színben. A felső és alsó részben szöveg, az értékjelzés a címerre van nyomtatva. A keret, szöveg és értékjelzés sötétibolya, a papír túlnyomórészt színes. A keret széle rendszerint sárga, de van más színű is. Fogazat 11½, de csak a függőleges oldalakon. Az Egri Nyomda r. t.-nál készült azok a bélyegek, amelyeknél a nyomda neve csak zárójelben jelöltetett meg, más kivitelűek. A fogazás módja azonban valamennyinél azonos.

1931. „EGER MEGYEI VÁROS BÉLYEGDIJA” szöveggel.
Azonos kiadás.

20. 10 FILLÉR	vörös papíron	—20
21. 30 „	sárga papíron	—20
22. 1 PENGŐ	sárga papíron (5000)	—30
23. 2 „	kékes papíron (5000)	—20

Győr.

1927. „SZABAD KIRÁLYI GYŐR VÁROS PECSÉTJE VÁROSI ILLETÉK 1927” szöveggel az 1910. évi kiadás rajzában, 31:42 mm.
Fogazat 11½.

18. 10 FILLÉR	vörös és barna	—10
19. 25 „	vörös és kék	—10
20. 40 „	vörös és zöld	—20
21. 1 PENGŐ	barna és kék	—50
22. 2 „	barna és zöld	—50
23. 4 „	kék és zöld	—50
24. 5 „	zöld és vörös	—50
25. 6 „	zöld és barna	—50
26. 10 „	kék és vörös	1.—
27. 20 „	kék és barna	2.—
28. 30 „	zöld és ibolya	3.—

1936. Lilaszínű kézibélyegzővel átértékelt bélyegek.

29. 2 PENGŐ	a 19. számú (25 filléres) bélyegen	—50
30. 3 „	a 19. számú (25 filléres) bélyegen	—50

1937. Új kiadás, az 1927. évvel teljesen azonos kivitelben, de évszám: 1937.

31. 10 FILLÉR	kék és vörös	—10
32. 50 „	ibolya és sárga	—20
33. 1 PENGŐ	vörös és zöld	—50

Gyula.

1926. „GYULA R. T. VÁROS” szöveggel, a város címere fekete, illetve az 1. számú bélyegnél sötét vörösbarna értékjelzéssel. 26:31 mm. Fogazat 11 1/2.

1.	1 PENGŐ	kék és sötét-vörösbarna (febr. 11.)	—,50
2.	10 FILLÉR	citromsárga és barna (febr. 17. és ápr. 8.)	—,30
3.	20	olajzöld és vörösbarna (febr. 17. és ápr. 8.)	—,20
4.	50	sárgásbarna és szürkésbarna (febr. 17. és ápr. 8.)	—,30

Színváltozások:

5.	10 FILLÉR	barna és narancs (okt. 4.)	—,20
6.	1 PENGŐ	kék és barna (dec. 21.)	—,50

1927. augusztus 24, illetve 26. Kiegészítő értékek és újabb színváltozások.

7.	5 FILLÉR	sötétkék és szürkésbarna	—,20
8.	10	barna és halvány-vörösbarna	—,20
9.	20	sárgászöld és vörösbarna	—,20
10.	80	ibolya és rózsaszín	—,50

1928. július 21. Lilaszínű kézibélyegzővel átértékelt bélyeg.

11.	5 FILLÉR/1 PENGŐ,	a 6. számú bélyegen	—,20
-----	-------------------	---------------------	------

1929. január 18. Újabb színváltozások és kiegészítő érték.

12.	5 FILLÉR	sötétszürke és halványibolya	—,20
13.	50	narancs és palaszürke	—,30
14.	1 PENGŐ	zöld és világosbarna	—,50
15.	2	szürkésbarna és zöld	—,50

1929. Azonos kivitel, de „GYULA MEGYEI VÁROS” szöveggel.

16.	5 FILLÉR	világoskék és barna	—,20
-----	----------	---------------------	------

1930. július 26. Színváltozás és újabb értékek a 16. számú bélyegnek megfelelő kivitelben.

17.	5 FILLÉR	sötétokker és feketésszürke	—,20
18.	10	kékeszöld és narancs	—,20
19.	80	zöld és citromsárga	—,20

1933. március 13. Újabb színváltozás és újabb értékek.

20.	5 FILLÉR	barna és ibolya	—,10
21.	15	vöröslila és citromsárga	—,10
22.	20	zinóbervörös és halványkék	—,20
23.	50	élénkzöld és halványrózsaszín	—,20
24.	2 PENGŐ	sötétkék és halványzöld	—,50

Hódmezővásárhely.

1927. „HÓDMEZŐVÁSÁRHELY TÖRVÉNYHATÓSÁGI JOGÚ VÁROS” szöveggel bolthajtásos ívben, középen a város címerével, lent üres kocka, értékjelzésnek, alatta „fillér”. Az értékjelzés feketével benyomva. 27:32 mm. Fogazat 11.

1. 80 FILLÉR	kék	—.	50
2. 1 PENGŐ	kék	—.	50

Kalocsa.

1930. „KALOCSA VÁROS” részben „KALOCSA” szöveggel, különféle rajzok, 28:40, illetve a 3. és 4. számú bélyeg 40:28 mm. A hosszabb oldalakon fogazat 11½, a két rövidebb oldal fogazatlan. (Egri Nyomda r. t.).

1. 10 FILLÉR	ibolya (székesegyház) (5500)	—.	20
2. 30 „	barna (hősök emléke) (5400)	—.	20
3. 50 „	lilarózsa (városháza) (5400, 1933:6100)	—.	20
4. 1 PENGŐ	kék (címer) (2700, 1933:6100)	—.	50
5. 5 „	kékeszöld (hősök emléke) (5000)	1.—	

Kaposvár.

1927. „Kaposvár r. t. város BÉLYEGDÍJA” szöveggel. Városi címer, az Egri Nyomda r. t. nyomása. Sárga kerettel.

20. 8 FILLÉR	vörös papíron (5000)	—.	20
21. 16 „	ibolya papíron (5000)	—.	20
22. 40 „	zöld papíron (10.000)	—.	20
23. 80 „	sárga papíron (10.000)	—.	50
24. 1.60 PENGŐ	kék papíron (5000)	—.	50

Kecskemét.

1927. november. „KECSKEMÉT T. H. VÁROS” szöveggel körben, középen a város címere. Értékjelzés feketével benyomva. 28:33 mm. Fogazat 11½.

14. 5 fill.	sárgászöld	—.	10
15. 10 „	világosbarna	—.	10
16. 20 „	kékeszöld	—.	10
17. 30 „	kék	—.	10
18. 50 „	vörös	—.	10

19.	1 P.	ibolya	
20.	2 „	sárga	—20
21.	5 „	rózsaszín	—20
			1.—

1930. augusztus. Új kiadás azonos kivitelben, de értékjelzés „fill.” helyett „fillér”.

22.	20 fillér	zöld	
23.	30 „	kék	—10
			—10

Kiskunfélegyháza.

1927. „KISKUNFÉLEGYHÁZA rend. tan. VÁROSI ILLETÉK” szöveggel. Városi címer, az Egri Nyomda r. t. nyomása.

10.	1 FILLÉR	sárga keret, világoszöld papíron (3800)	—10
11.	2 „	kék keret, világoskék papíron (3500)	—10
12.	4 „	kék keret, kékeszöld papíron (5000)	—10
13.	8 „	sárga keret, sárga papíron (2100, 1929:5000)	—10
14.	40 „	kék keret, fehér papíron (5000, 1929:2000)	—20
15.	80 „	sárga keret, narancs papíron (5000, 1929:2000)	—20

1929. Színváltozás.

16.	4 FILLÉR	sárga keret, narancs papíron (5000)	—50
-----	----------	-------------------------------------	-----

1930. „Kiskunfélegyháza megyei város VÁROSI ILLETÉKE” szöveggel, különben változatlan kiadás.

17.	8 FILLÉR	kék keret, sárga papíron (3000)	—20
18.	40 „	sárga keret, fehér papíron (2500)	—50
19.	80 „	kék keret, narancs papíron (2500)	—50

1932. február 27. Lilaszínű kézibélyegzővel átértékelt bélyegek.

20.	15/1 FILLÉR	a 10. számú bélyegen	
21.	25/4 „	a 16. „ „	—20
22.	50/40 „	a 18. „ „	—20
23.	1 P/80 „	a 19. „ „	—20
			—50

1932. Újabb értékek.

24.	10 FILLÉR	sárga keret, sötét-lilászsa papíron (10.000)	—10
25.	24 „	sárga keret, kék papíron (10.000)	—10
26.	50 „	sárga keret, fehér papíron (10.000)	—10
27.	1 PENGŐ	sárga keret, narancs papíron (10.000)	—20

Kispest.

1917. „KISPEST” szöveggel. Különféle rajzok. 22:28 mm. Fogazat 10½ (1—4), 11½ (3) és 13 (1, 2 és 4).

1.	4 FILLÉR	zöld (városi címer)	—,10
2.	8 „	vörös (rég. városház)	—,10
3.	40 „	lilabarna, szürke hálós alnyomattal (új városház)	—,10
4.	80 „	kék, zöldesszürke hálós alnyomattal (Hungária)	—,20

Mezőtúr.

1934. „Mezőtúr megyei város BÉLYEGDÍJA” szöveggel, az Egri Nyomda r. t. nyomása, városi címer helyett azonban M. T. egybefont monogram vörös színben.

1.	5 FILLÉR	(1500)	—,50
2.	15 „	sárga keret, sárga papíron (2000)	—,20
3.	20 „	kék keret, fehér papíron (2000)	—,50
4.	30 „	sárga keret, narancs papíron (2500)	—,40
5.	50 „	sárga keret, kék papíron (4000)	—,10
6.	1 PENGŐ	sárga keret, fehér papíron (7000)	—,10
7.	3 „	sárga keret, lila papíron (1000)	1.—

1936. Feketés kézibélyegzővel átértékelt bélyegek.

8.	1 PENGŐ	a 15 filléresen (197 drb.)	1.—
9.	1 „	a 20 filléresen (1752 drb.)	—,50
10.	1 „	a 30 filléresen (1351 drb.)	—,50
11.	2 „	az 50 filléresen (224 drb.)	1.—
12.	2 „	a 3 pengősen (874 drb.)	—,75

Miskolc.

Inségbélyegek.

1931. „MISKOLC THJF. VÁROS INSÉGBÉLYEGE” szöveggel a város címere. Új rajz. 32:36 mm. Keret, szöveg és értékjelzés fekete színben. Fogazat 11 1/2.

10.	40 FILLÉR	sárga, világossárga alapon	—,50
11.	80 „	zöld, világoszöld alapon	—,50
12.	1.60 PENGŐ	türkizkék, világoskék alapon	—,50
13.	5 PENGŐ	rózsaszín, halványrózsaszín alapon	2.—

Nagykörös.

1928. A korona-értékű kiadás vörös színű felülnyomással pengőértékre átértékelve.

8.	1 FILLÉR/	100 Korona	—,10
9.	4 FILLÉR/	500 „	—,10
10.	8 FILLÉR/	1000 „	—,10
11.	16 FILLÉR/	2000 „	—,20
12.	40 FILLÉR/	5000 „	—,20
13.	80 FILLÉR/	10000 „	—,20
14.	1 P. 20 FILL./	15000 Korona	—,50

Orosháza.

1936. „Segítsünk nyomorgó magyar testvéreinken! 4 fill. Orosháza község Szegénygondozó hivatala.” (Orosházi Friss Ujság könyvnyomdája.)

I. kiadás, diszes keret, 32:41 mm. sötétkék nyomás. Fogazat 11½, (egy, vagy két oldalon fogazatlan).

1.	4 fill.	sötétkék, fehér papíron	—,10
2.	„ „	„ zöld „	—,15
3.	„ „	„ narancs „	—,10

II. Egyszerűbb keret, 26:33 mm. fekete nyomás. Fogazat 11½, csak függőlegesen.

4.	4 fill.	fekete, fehér papíron	—,10
5.	„ „	fekete, sárga papíron	—,10

Nyíregyháza.

1928. „NYIREGYHÁZA VÁROS JÓTÉKONYSÁGI BÉLYEGE” szöveggel. Az 1. és 2. számú bélyeg a városházával, 32:22 mm., a többiekben ebédet osztó nő, 25:30 mm. Fogazat 11.

5.	1 f.	vörös	—,20
6.	8 f.	kék	—,20
7.	20 FILLÉR	sárga	—,20
8.	40 „	zöld	—,20
9.	80 „	ibolya	—,50

Pápa.

1927. „PAPA R. T. VÁROS KÖZÖNSÉGE” szöveggel. Városi címer fekete színben, a címer alatti kockában kézibélyegzővel benyomott értékjelzés számokban, 27:34 mm. Fogazat 11½.

64.	4 (fillér)	lila papíron	—,10
65.	8 „	zöld papíron	—,10
66.	40 „	sárga, zöld, vagy rózsaszínű papíron	—,10

67.	80	„	lilavörös, vagy rózsaszínű papíron	—.	10
68.	160	„	kék, vagy rózsaszínű papíron	—.	10
69.	400	„	rózsaszínű papíron	—.	10

1931. „Pápa m. város. Városi bélyeg” írógéppel írt fekete szöveg, három vonalból álló keretben. 50:50 mm. Fogazat 11 1/2.

70.	40	(fillér)	rózsaszínű papíron	—.	50
71.	80	„	kékes papíron	—.	50

Ezen házilag készült, számozott bélyegek enyvezés hiányában drótfűzővel erősítették az ügyiratokra.

1932. „PÁPA M. VÁROS” szöveggel, városi címer, az 1927. kiadáshoz hasonló rajzban, de más díszítésekkel. Fekete nyomás, színes papíron. 24:34 mm. Fogazat 10 1/2.

72.	5	(fillér)	fehér, citromsárga, sötétvörös, vagy rózsaszínű papíron	—.	10
73.	10	„	fehér, zöld, narancs (árnyalatokban) citromsárga, vagy fűzöld papíron	—.	10
74.	40	„	sötétkék, vagy szürkés-kék papíron	—.	10
75.	50	„	fűzöld, sötétkék, vagy szürkés-kék papíron	—.	10
76.	80	„	sárga papíron	—.	10
77.	100	„	vagy 1 (Pengő) sárga papíron	—.	10
78.	400	„	sárgászöld papíron	—.	10

A 64—69. és 72—78. számú bélyegek értékjelzés nélküli különféle színű papírokon készültek, az értékjelzés (számjegy) kézi-bélyegzővel nyomtatott be. Arra nézve, hogy mely érték mily színű papíron készítenő előírás nem volt, így tehát egyes értékek különféle papírokon is állítottak elő. Eddig a fentieket ismerjük, de meg van a lehetősége annak, hogy minden egyes érték más színű papíron is készült.

A felülnyomások készítése során egyes esetekben hibás felülnyomások készültek pl. 4 és 8 filléres is, — ezeket azonban nem selejtezték ki, hanem egyszerűen a helyes értékjelzéssel is látták el.

Sátoraljaújhely.

1. Városi illetékbélyegek.

1927. „SATORALJAUJHELY R. T. VÁROS” szöveg, a 6. számú bélyeggel azonos kivitelben.

7.	1.50	P.	lilas rózsaszín	—.	20
8.	2	„	világoskék	—.	20

2. Inségbélyegek.

1932. „INSÉGBÉLYEG SÁTORALJAUJHELY” szöveggel, vegyes rajzok, fekete nyomásban, színes papíron, 31:21 mm. Fogazat 12.

1.	6 FILLÉR	kék papír (alamizsnát adó nő)	—,20
2.	10 „	sárga papíron (alamizsnát kérő nő)	—,20

Sopron.

1927. Lila kézibélyegzővel pengőértékre átértékelt bélyegek.

12.	40 f./50 FILLÉR	—,10
13.	80 f./ 2 KORONA	—,10

Szeged.

1927. „SZEGED SZ. KIR. VÁROS” szöveggel, különféle rajzok, 32:41 mm. Vékony áttetsző papír. Fogazat 11 1/2.

17.	1 FILLÉR	szürke világoskék (városháza)	—,05
18.	5 „	narancs és világoskék (egyetem)	—,05
19.	10 „	zöld és világosbarna (tanya)	—,05
20.	20 „	világoskék és narancs (városi címer)	—,10
21.	50 „	vörös és szürke (kulturpalota)	—,30
22.	1 PENGŐ	kék és barna (híd)	—,20
23.	2 „	ibolya és zöld (Tisza-szobor)	—,20
24.	5 „	barna és vörös (fogadalmi templom)	—,50

Szekszárd.

1928. „SZEKSZÁRD R. T. VÁROS KÖZÖNSÉGE VÁROSI ILLETÉK” szöveggel. Városi címer, alatta értékjelzés ibolya színben 28:33 mm. Fogazat 11, de csak két oldalt. (Egri nyomda r. t.)

6.	40 fillér	világosbarna (12.000)	—,10
7.	80 „	kékesszürke (8090)	—,10

1935. Új értékek, azonos kivitelben, de vörös színű értékjelzéssel.

8.	50 fillér	világosbarna	—,10
9.	1 pengő	világoszöld	—,10

Szolnok.

1927. Koronaértékű bélyegek fekete felülnyomással pengőértékre átértékelve.

28.	10 FILLÉR/10 KORONA (50 drb.)	3.—
29.	10 FILLÉR/50 KORONA (50 „)	3.—
30.	1 PENGŐ/ 1 ARANYKORONA	—20
31.	2 PENGŐ/ 1 ARANYKORONA	—20
32.	5 PENGŐ/ 5 ARANYKORONA	—50

1928. január 1. „Szolnok r. t. város BÉLYEGDIJA” szöveggel. Városi címer. Az Egri Nyomda r. t. nyomása.

33.	10 FILLÉR	kék keret, kék papíron (3.962)	—20
34.	50 „	kék keret, piros papíron (986)	—30
35.	1 PENGŐ	sárga keret, zöld papíron (10.000)	—20
36.	2 „	sárga keret, sárga papíron (10.000)	—20
37.	5 „	sárga keret, kékszürke papíron (2000)	—50

1930. január 1. „SZOLNOK” szöveggel, különféle rajzok fekete nyomásban, színes papíron 27:39 mm. Fogazat 11 1/2. (Athenaeum, Budapest.)

38.	10 FILLÉR	kék papír (Tiszahíd) (5000)	—10
39.	1 PENGŐ	zöld papír (Hősök szobra) (18000)	—20
40.	2 „	chamois papír (Tisza-gyógyfürdő) (1500)	—20
41.	4 „	narancs papír (színház) (10.000)	—20
42.	8 „	sárga papír (vármegyeház) (2000)	—80

Szombathely.

1928. január 21. „LAKASÜGYI ILLETÉK” bélyegek felülnyomással, pengőértékű illetékbélyegnek átértékelve.

19.	40 fillér/20 KORONA,	fekete felülnyomással (9500)	—20
20.	80 fillér/ 5 KORONA,	vörös felülnyomással (9700)	—20

1928. január 21. Másodszori felülnyomással átértékelt bélyeg.

21.	40 fillér/2000 K/20 korona	—20
-----	----------------------------	-----

1929. február 1. „SZOMBATHELY R. T. VÁROS BIZONYITVÁNY KIÁLLÍTÁSI DIJ” szöveggel. Városi címer színes nyomásban, alatta fekete színben az értékjelzés. 26:32 mm. Fogazat 11 1/2. (Martineum nyomda, Szombathely.)

22.	20 fillér	ibolya (2450)	—20
23.	30 „	zöldeskék (2450)	—20
24.	40 „	sárga (24600)	—10
25.	80 „	vörösbarna (20200)	—10
26.	1 Pengő	barna (2450)	—30
27.	1 P 60 f.	vöröses ibolya (2600)	—30
28.	4 pengő	kékszürke (1750)	—50
29.	8 pengő	smaragdzöld (1500)	—50

1932. február 15. Másodszori, fekete felülnyomással ártértékelt bélyeg.

30. 50 fillér /2000 K/20 korona (4000) —.20

1933. március 3. További felülnyomásos értékek.

31. 50 fillér /20.000 K/100 korona (22.067) —.10

32. 1 Pengő/20.000 K/100 korona (3300) —.20

33. 1 Pengő/100.000 K/500 korona —.20

Túrkeve.

1930. „TÜRKEVE” szöveggel. Szobor. 28:40 mm. Fogazat 11 $\frac{1}{2}$, de csak a két oldalon.

1. 2 FILLÉR narancs (3000) —.10

2. 10 „ zöld (3000) —.10

3. 20 „ barna (3000) —.10

4. 50 „ kék (3000) —.10

5. 1 PENGŐ vörös (4000) —.10

6. 2 „ ibolya (6000) —.10

Veszprém.

1934. „VESZPRÉM MEGYEI VÁROS BÉLYEGDIJA” szöveggel, városi címer. Az Egri Nyomda r. t. nyomása.

22. 10 FILLÉR fehérszínű papíron (2000) —.10

23. 15 „ narancsszínű papíron (3000) —.10

24. 30 „ kék papíron (3000) —.10

25. 50 „ sárgás papíron (5000) —.10

26. 1 PENGŐ sötétzöld papíron (5000) —.10

27. 2 „ viola papíron (3000) —.30

28. 4 „ rózsaszín papíron (1000) 1.—

29. 8 „ sárga papíron (1000) 2.—

Ujpest.

1927. Koronaértékű bélyegek, kerek kézibélyegzővel pengőértékre ártértékelve.

33/a. 80 FILLÉR/2 KORONA, lila felülnyomással —.10

33/b. ugyanaz zöld felülnyomással —.10

34. 2 PENGŐ/2 KORONA, zöld felülnyomással. —.30

35/a. 2 PENGŐ/3 KORONA, zöld felülnyomással —.20

35/b. ugyanaz piros felülnyomással —.20

1936. Teljesen új díszítményes rajzzal, címer, 24:29 mm. A m. kir. állami nyomda nyomása.

Vízjegy: önálló kettős kereszték. Fogazat 12.

36. 80 FILLÉR barna és zöld —.20

37. 1 PENGŐ barna és kék —.20

38. 2 PENGŐ barna és szürke —.20

III. Magánkiadású bélyegek.

6. Országos ügyvédszövetség bélyegei.

a) „ORSZAGOS ÜGYVÉDSZÖVETSÉG IRATMÁSOLATI JEGY” szöveggel.

1930. Vízjegynélküli fehér papír, 27:27 mm., elválasztható, 27:17 mm. ellenőrző szelvénnel. Fogazat 11.

1.) 10 fillér.	Íródeák, vörösbarna	—20
2.) 10 „	Mérleg „	—20
3.) 10 „	„ barna (1934)	—10
5.) 30 „	„ zöld	—20
6.) 40 „	„ ibolya	—20

Felülnyomásos értékek:

7.) 15 fillér az 1. sz. bélyegen	zöld kézibélyegzővel	—20
8.) 30 „ a 4. sz.	„ piros „	—20

b) „ORSZAGOS ÜGYVÉDSZÖVETSÉG BÍRÓSÁGI LIFT-SZOLGÁLAT” szöveggel.

1934. Sötétkék nyomás, színes papír, 27:27 mm. Fogazat 11.

1.) 1 pengő	sárga, narancs, kék, zöld, rózsavörös papíron	—50
2.) 2 „	„ „ „ „ „ „ „ „	—50

Ezek a bélyegek 1933. dec.-től 1934. decemberig voltak forgalomban és a hónap neve — amelyben érvényesek voltak — lila kézibélyegzővel rányomva.

A kiskunfélegyházi ügyvédek is adtak ki a bírósági hátralékok másolási költségeinek fedezése céljára értékjelzés nélküli, színes papírra nyomott A. B. C. D. betűkkel ellátott bélyegeket.

7. Magyar Légiforgalmi r. t. bélyegei.

1932. Fuvardíj lerovására. „MALERT—BUDAPEST” szöveggel, fekete színű értékjelzéssel. Repülőgép silhouettje. Fehér papír, 26:31 mm. Fogazat 10 1/2.

1.)	PENGŐ	0.05 barna	—,50
2.)	„	0.10 vil. narancs	—,50
3.)	„	0.50 kékeszöld	—,50
4.)	„	1.— kék	—,50
5.)	„	piros	—,50
6.)	„	10.— ibolya	—,50

Ézek a bélyegek már nincsenek használatban.

II. RÉSZ.

PÓTLÁSOK ÉS HELYESBÍTÉSEK „A MAGYAR OKMÁNYBÉLYEGEK KATALÓGUSÁHOZ”-HOZ.

I. Állami bélyegjegyek.

Okirati illetékbélyegek.

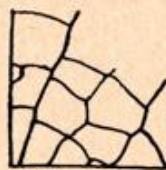
A frt-kros bélyegek alapnyomás-typusai.

A magyar okmánybélyeggyűjtés-specializálás ezen igen érdekes ágára nézve a katalógus adatait a következőkkel egészítjük ki:

a) $\frac{1}{2}$ és 1 kr. értékeknél két typus különböztethető meg:

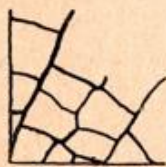
T.I.

T.II.

Minden kiadásnál előfordul.

b) A többi krajcáros értékeknél 4 typus különböztethető meg:

T.I.

T.II.

T.III.

T.IV.

Az I. típus előfordul: 1868, 1870, 1873 és ritkán 1876;

a II. típus 1868, 1870, 1873, 1876 és ritkán 1880;

a III. típus 1880, 1881;

a IV. típus 1881, 1891.

Különböző típusokat összefüggően még nem találtunk.

c) A forintos értékeknél a katalógusban lévő kép világosan mutatja az eltéréseket. Az I. típusnál azonban megkülönböztetendő egy altípus. Az I. típusnál a bal alsó sarok sértetlen, az I/a. altípusnál ellenben a bal alsó sarokban egy kicsi háromszög alakú rész a bélyegképtől fehér vonallal (sérülés a lemezen) el van választva. (A Magyar Okmánybélyegek Katalógusában I-gyel jelzett kép az I/a. típust mutatja.)

A típusok közül előfordul az I. típus az 1868. évi kiadásnál és az 1891. évi 1 frtosnál, —

az I/a. típus: minden kiadásnál, —

a II. típus az 1868. és 1881. kiadásoknál, ritkábban még az 1870., 1873., 1880. és 1891. évi kiadásoknál is, —

a III. típus az 1881. és 1891. kiadásoknál.

A II. és III. típus az 1881. és 1891. kiadásoknál összefüggően is előfordul.

Pótlások és helyesbítések.

1868. A 31. és 39. sz. (határörvidék 2 és 25 kr.) vastag kék papíron, a 48. sz. (határörvidék 3 ft.) pedig 9—10 1/2 fogazattal is előfordul.

Árhelyesbítések: 21. (4 ft.) —.30; 26. (12 ft.) 2.—.

1870. A bélyegkép úgy tiszta fekete, mint zöldes fekete színben is előfordul.

75. 2 ft. 12 1/2 fogazattal nem létezik.

Árhelyesbítések: a sárgászöld bélyegek árai végig 50 %-kal emelendők;

78. (4 ft. kékeszöld) —.50; 80. (6 ft. kékeszöld) 3.—;

81. (7 ft. kékeszöld) 10.—;

A határörvidéki bélyegek árai végig 50 %-kal emelendők.

Hamisítványok: 4 ft.-os (78. szám) hamisítvány is ismeretes.

1873. 94. 1/2 kr. nem létezik.

Árhelyesbítések: 106. (36 kr.) 1.50; 114. (3 ft.) —.20; 122. (12 kr.) 5.—.

A rikító kékeszöld alap nyomású bélyegek értéke az alapár másfélszerese.

1876. A bélyegkép zöldesfekete, ritkábban fekete.

125. $\frac{1}{2}$ kr. létezik, három ismert példány van.

128. (3 kr.), 129. (4 kr.), 135. (20 kr.), 148. (10 ft.) nem léteznek.

Árhelyesbítések: 137. (36 kr.) 1.50; 140. (75 kr.) 1.50; 143. (2 ft.) 1.—; 146. (4 ft.) 1.—; 147. (5 ft.) —.30; 149. (20 ft.) 1.—;

Hamisítványok: 10 és 50 kr. hamisítvány is létezik, előbbi csak piszkos sárgászöld színben, utóbbi érték azonban úgy piszkos sárgászöld, mint tiszta kékeszöld alaponnyomással is előfordul. Létezik ezenfelül 15 kr. hamisítvány élénk kékeszöld színben is.

1880. A bélyegkép fekete, zöldesfekete színű bélyegkép már igen ritkán fordul elő.

Árhelyesbítések: 150. ($\frac{1}{2}$ kr.) 1.—; 173. (6 ft.) 1.—; 174. (7 ft.) 1.50; 176. (12 ft.) 4.—; 177. (15 ft.) 1.50; 180. (12 kr.) 2.—; 182. (50 kr.) 5.—.

Fogazat szerint: 13:11 $\frac{1}{2}$ fogazattal a kros értékeknél az alapár felével több, az 1 frtos —.30. A többi frtos érték ezzel a fogazattal még nem ismert. 11 $\frac{1}{2}$ fogazattal: a 4, 5, 10, 60, 75 és 90 kros értékeknél háromszoros, az 1, 2, 3, 12, 25 és 50 kros értékeknél kétszeres, az 1, 2 és 2.50 ft.-os értékeknél másfélszeres, a 3, 4 és 10 frtos értékeknél kétszeres alapár.

1881. és 1887. Az 1887. évi vízjegyű bélyegeket az 1881. évi bélyegek katalógusszábaival és „a”-val jelezzük, pld. 198a. A kros értékeknél előforduló vízjegynyomó szélek csak az 1881. évi vízjegyes papírnál találhatók, az 1887. évi vízjegyes papírnál ellenben nem. Az 1881. vízjegyes papírnál — a 12. fésűsfogazatot kivéve — az összes fogazat-féleségek (13; 11 $\frac{1}{2}$; 11 $\frac{1}{2}$:13; 13:11 $\frac{1}{2}$), az 1887. vízjegyes papírnál ellenben csupán 11 $\frac{1}{2}$ -es vonalfogazat, illetőleg az 1, 2, 5, 7, 10, 15 és 50 kr., 1 és 2 ft. értékek 12-es fésűsfogazattal is fordulnak elő.

Árhelyesbítések: Az árak mindkét vízjegyre nézve azonosak.

183. ($\frac{1}{2}$ kr.) 1.—; 189. (75 kr.) —.30; 206. (6 ft.) —.50; 207. (7 ft.) —.60; 208. (10 ft.) —.25; 209. (12 ft.) 4.—; 210. (15 ft.) 1.—; 211. (20 ft.) —.30.

Fogazat szerint: az 1881. vízjegynél a 11 $\frac{1}{2}$:13 a kros értékeknél (5, 7, 50 kr.) háromszoros, a frtos értékeknél másfélszeres, 13:11 $\frac{1}{2}$ kros értékeknél másfélszeres, a frtos értékeknél (1, 2, 3 ft.) ötszörös.

1891. A forintos értékek bélyegképe kék és ultramarin színben egyaránt előfordul.

12 vonalfogazattal ismertek a 7, 10 és 20 kros értékek.

A 232. sz. (2.50) is létezik fekvő vízjeggyel.

Árhelyesbítések: 213. ($\frac{1}{2}$ kr.) —.80; 228. (75 kr.) —.30; 234. (4 ft.) —.20; 236. (6 ft.) —.40; 237. (7 ft.) —.60; 238. (10 ft.) —.20; 239. (12 ft.) 2.—; 240. (15 ft.) 1.—; 241. (20 ft.) —.40.

1898—1913. Mindezeknél a kiadásoknál csaknem az összes értékeknél úgy az alapnyomás, mint a bélyegkép erős színekülönbségekben fordul elő, de ezek részletezése meghaladja egy katalógus keretét.

1898. július. 12 fogazattal van 5, 6 és 8 K. is; 11 $\frac{1}{2}$ fogazattal az 1.20 és 2 K. is.

Árhelyesbítések: 242. (1 f.) 2.—; 262. (6 K.) —.20; 263. (8 K.) —.30; 265. (12 K.) —.80; 266. (14 K.) 1.—; 268. (24 K.) 4.—; 269. (30 K.) 2.—; 270. (40 K.) —.50.

A 11 $\frac{1}{2}$ fogazatú filléres bélyegek értéke az alapár kétszerese.

1898. október és 1899. Az 1899. évi kiadás bélyegeit az 1898. októberi kiadás katalógus-számaival és „a” betűvel jelezzük, pld. 295a.

Az 1 filléres (271a.) az 1899-es vízjegyű papíron nem készült.

A fogazatok mindkét kiadásnál azonosak.

Az 1899. évi kiadásnál igen ritkán vonalvízjegy található.

Árhelyesbítések: Az árak mindkét vízjegyre nézve azonosak.

271. (1 f.) 2.—; 283. (72 f.) —.40; 290. (5 K.) —.10; 291. (6 K.) —.10; 292. (8 K.) —.10; 293. (10 K.) —.10; 294. (12 K.) —.60; 295. (14 K.) —.80; 297. (24 K.) 3.—; 298. (30 K.) —.60.

A 11 $\frac{1}{2}$ fogazású filléres bélyegek értéke az alapár kétszerese. Vonalvízjegyes bélyegek értéke 5.—.

1903. 11 $\frac{1}{2}$ fogazat ismert a 72 fill. kivételével az összes filléres értékeknél, továbbá 1, 1.26, 1.50, 2, 2.50, 5, 10, 12 és 20 koronásnál.

Igen ritkán találni vízszintes vonalvízjegyet.

Árhelyesbítések: a 326—334. számú bélyegek (6 K.—40 K.) értéke a katalógus-ár másfélszerese.

Vonalvízjegyes bélyeg értéke 5.—.

1904. 11 $\frac{1}{2}$ fogazattal ismert: 1, 2, 5, 8, 10, 12, 20 és 40 Kor. Itt is találni ritkán vonalvízjegyet.

Árhelyesbítések: a 362—369. számú bélyegek (8 Kor.—40 Kor.) értéke a katalógus-ár másfélszerese.

Vonalvízjegyes bélyeg értéke 3.—.

1908. és 1909. Az 1909. évi kiadás bélyegeit az 1908. kiadás

katalógus-számaival és „a” betűvel jelezzük, pld. 390 a. Ennél a kiadásnál a vízjegyen a VI-os már nem fordul elő.

386. (1 K. 20 f.) és 389. (1 K. 80 f.) nem létezik.

Árhelyesbítések: A katalógus árai az 1909. évi vízjegyű bélyegekre vonatkoznak, az 1908. évi vízjegyű papíron készült bélyegek értéke azok másfélszerese.

Az 1908-as vízjegyű bélyegeknél a fejen álló vízjegyű bélyegek minimális ára 1.—.

A 11 1/2 fogazatú réznyomások bélyegek értéke az 1908. évi kiadásnál a katalógus-ár négyszerese, az 1909. évi kiadásnál ellenben a katalógus-ár háromszorosa (24 koronás még nem ismeretes).

Az 1909. évi kiadásnál a vízszintes vonalvízjeggyel található bélyegek értéke a katalógus-ár tízszerese, de legalább 2.—.

1913. A katalógus felsorolása végleges. Az államnyomda kimutatása szerint kettőskereszt vízjegyű papíron csak a felsorolt értékek nyomattak, és pedig nyomtatott 2 f. 5,307. 500 db, 6 f. 103.600 db, 10 f. 2, 236.100 db, 26 f. 48.000 db, 30 f. 1,124,200 db, 40 f. 576.000 db, 64 f. 176.000 db, 1 K. 5,839.600 db, 2 K. 30.000 db, 4 K. 10.000 db.

A 407. (10 f.) és 412. (1 K.) sz. bélyegek 12 vonalfogazással is előfordulnak.

1914. Erős szinkülönbségek csaknem minden értéknél.

Az álló kereszt vízjegyű papíron a 12 fésűsfogazáson kívül 12 vonalfogazás (3, 4, 5, 6, 8, 10, 20, 24, 30, 40, 50 K) és 11 1/2 fogazás (1, 2, 4, 6, 8, 10, 14, 30, 40, 50 K) is előfordul.

Fekvő kereszt vízjegyű papíron a koronás értékek csak 12 vonalfogazással fordulnak elő.

1921—1926. 457a. 1 K. álló vízjeggyel 2.—.

359. 100 K. 11 1/2 fog. nem fordul elő, hanem 12 vonalfogazás.

466. és 467. nem létezik.

472. a 10.000 K. színei helyesen sötétkéktől ibolyáig.

A 473—476. számú bélyegek kétféle módon készültek: eleinte az értékjelzést külön nyomták be, később azonban a bélyegképpel egyszerre. A 477. és 478. számú bélyegeknél a bélyegképet és értékjelzést mindig egyszerre, — a 479. és 480. számú bélyegeknél ellenben, — amely bélyegek a 473. és 476. számú bélyegeknél előbb készültek, — mindig külön-külön nyomták.

Hirdetvény-bélyeg.

Árhelyesbítések: 1., 5., 6. és 9. —.80; 1a., 2. és 5a. 1.—; 12. és 14. —.40; 13. és 15. —.50.

Naptár-bélyegek.

A 9. számú bélyeg fordítva nyomott bélyegképpel is előfordul (20.—).

A 10. számú bélyeg 1898-ban a korona körben vízjegyű papíron készült.

Árhelyesbítések: 1., 1a. és 3. szám 2.—; 3a. és 4. szám 2.50.

Hirlap-bélyegek.

Árhelyesbítés: 3. (2 kr. vörösbarna) 5.—.

Értékpapírforgalmi adó-bélyegek.

1900. 11 1/2 fogazattal eddig ismert: 20 f. és 1 és 2 K.

Árhelyesbítés: Az álló vízjegyű bélyegek értéke a katalógus-ár másfélszerese.

1905. Fejenálló vízjeggyel előkerült a 30, 50 és 60 filléres, valamint az 1 és 2 koronás is.

1908. és 1909. Az 1909. évi kiadás bélyegeit az 1908. évi kiadás katalógus-számaival és „a” betűvel jelezzük: pld. 31a.

Az 1908. évi kiadás 11 1/2 fogazattal is előfordul. Ismert: 30 f. 1, 2, 4 K.

Fejenálló vízjeggyel előkerült a 45 és 50 filléres is.

Árhelyesbítések: A katalógus-árak az 1909. évi vízjegyű bélyegekre vonatkoznak, az 1908. évi vízjegyű papíron készült bélyegek értéke azok másfélszerese.

1913. Fekvő kettőskereszt vízjeggyel (B) ismert a 20 fill. (ért. —.50) és 50 fill. (ért. —.50) is.

1920. Álló kettőskereszt vízjeggyel (B) ismert a 90 filléres (ért. 2.—).

A lakáshivatal bélyegei.

Az 1—8. számú bélyegek mind előfordulnak vékonyabb és vastagabb papíron.

A 2. és 5. számú bélyeg világos és sötétnarancs színárnyalatban egyaránt fordul elő.

Általános forgalmiadó bélyegek.

Az 1. és 7. számú bélyegek álló vízjeggyel is előfordulnak. Értékük: 1.—.

Árhelyesbítés: 27. (30.000 K. 1922.) 1.—.

Törvénykezési illetékbélyegek.

A 17. számú bélyegből 2.046 ív gyártatott ki és 1923. nov. 20-án a központi bélyegraktárnak leszállított, de mivel ez a bélyeg 1923. dec. 1-ével a forgalomból kivonatott, használatba nem került. A készlet megsemmisített. Ennek dacára felvettük a katalógusba, mert a bélyeg tényleg elkészült és mert lehetséges, hogy kis mennyiség ezen rövid idő alatt is kiadatott.

II. Városi bélyegek.

Budapest.

1. Anyakönyvi kivonati díj.

Az 1. és 2. számú bélyeg alnyomata sárga, az 5. számú bélyegé sárga (a) vagy szürke (b), a 3., 4. és 6. számúaké ellenben mind szürke.

Az 5. és 6. számú bélyegek vízjegyes papíron is ismereteseek: SMITH MEYNIER FIUME 13, illetőleg 9 mm. magas betűkkel.

Az 1—6. számú bélyegek csak vastag fehér papíron, 11 1/2-es fogazattal készültek.

A 2a. számú bélyeg 1900-ban került forgalomba. Minthogy ez eltérő és többféle kivitelben készült, ezt 7. szám alatt külön katalogizáljuk. A régi 2a. sz. bélyeg törlendő.

1900. Színváltozás.

7. 1 KORONA rózsaszín és sötétkék

a.) szürke alnyomattal, vastag papíron, 11 1/2 fogazattal (1900—1902)	1.50
b.) ugyanilyen, de sárga alnyomattal (1902—1907)	1.—
c.) világostól-sötétsárgáig terjedő alnyomattal, vékony papíron, 12 fogazattal (1907—1915)	1.—

Az anyakönyvi díjak lerovására 1916 óta, — szükség esetében azonban már előzőleg is — a városi illetékbélyegek használtattak.

2. Városi illetékbélyegek.

1904. Sárgásbarna (b) alnyomattal (szürke (a) helyett) ismereteseek a 4., 10., 13., 17., 17a., 18., 19., 19a. számú bélyegek.

Az összes értékeknél igen szép színárnyalatok fordulnak elő, különösen a 4., 5., 10. és 15. számú bélyegeknél.

A 10. számú bélyeg is ismeretes 11 1/2 fogazattal.

A 2., 5. és 15a. számú bélyegek oldalt fogazatlanul is ismeretesekek.

1912. Az összes értékek vékony és hártypapíron fordulnak elő.

Sárgás, illetőleg sárgásbarna (b) alanyomattal ismeretes a 24. és 25. számú bélyeg.

11 $\frac{1}{2}$ fogazattal ismeretes a 26. számú bélyeg is (igen ritka).

1916. A 28. számú bélyeg vékony és hártypapíron fordul elő.

1919. „FŐVAROS” az összes értékek szürke (a) és sárgásbarna (b) alanyomattal léteznek.

Az összes értékek vékony és vastag papíron egyaránt ismeretesekek; a 35., 38., 39. és 40. számú bélyegek ezenfelül kartonszerű kemény papíron is.

1920—24. A szürkés (a) alanyomaton kívül léteznek: sárgás, illetve sárgásbarna (b) alanyomattal a 43., 45., 46., 47., 48., 52., 52a., 53., 54., 55., 56., 57., 59. és 62. számú bélyeg; zöldesszürke (c) alanyomattal az 51. és 59. számú bélyeg.

A 61. számú bélyeg kétféle, függélyes (a) és vízszintes (b) vonalozású alanyomattal fordul elő. 61b. értéke 3.—.

Az összes értékeknél számos színárnyalat fordul elő, különösen a 43., 47., 48., 50., 51. 52., 52a., 53., 59. és 60. számú bélyegeknél.

Az 55. és 61. számú bélyegek 12, 12 $\frac{1}{2}$ fogazattal, a 45. és 63. számú bélyegek pedig alul-felül fogazatlanul is fordulnak elő.

1925. A 88—93. számú bélyegek sárgás, illetőleg sárgásbarna (b) alanyomattal is fordulnak elő.

Papír vagy síma fehér vékonyabb, vagy durva, szürkés árnyalatú szemcsézett vastag.

A 88. és 89. számú bélyegeknél szép színárnyalatok találhatók.

3. Vigalmi adó bélyegek.

1918. A 13. és 14. számú bélyegek is készültek vastag gummitatlan papíron.

Abauj-Torna vármegye.

Újabb felülnyomásos értékek:

6. 5000 K (500 K) 50 K.	2.—
1. 10000 K (1000 K) 20 K.	2.—

A 20 K és a belőle készült felülnyomásos bélyegeken az „Aabuj” sajtóhibán kívül „Abauí” is előfordul.

Baja.

Az 1. számú bélyegek fekete színű felülnyomással átértékelve:

2. ½ Dinar / 1 KRUNA	3.—
3. 1 Dinar / 1 KRUNA	3.—
4. 2 Dinar / 1 KRUNA	5.—

A felülnyomáshoz kétféle betűtypus használtatott.

1919. Tóth Kálmán szobra, városi címer (magyar kiadás).

5. 1 KORONA sárga és kék	5.—
--------------------------	-----

Balassagyarmat.

1925. További felülnyomásos érték.

8. Öt aranykorona 5000 KORONA	2.—
-------------------------------	-----

Debrecen.

1. Városi illetékbélyegek.

Az újabb adatoknak megfelelően a bélyegeket újból katalogizáljuk.

1919. november. „DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS BÉLYEGE” szöveggel. Hortobágyi juhász, vékony vonalkeretben, szürke alnyomattal, vékony papíron 26:31 mm. Fogazat 11.

1. 2 KORONA élénkpiros (3000)	2.—
2. 3 „ kék (13, 761)	—,50
3. 4 „ zöld (2103) (1920 január)	2.—
4. 6 „ piros (4064)	1.—
4a. 6 „ sárgásbarna (tévnyomás)	3.—
5. 10 „ ibolya (1106, 6012)	1.—
6. 12 „ barna (2000)	2.—

Az 1., 3. és 4. számú bélyegek világosszürke alnyomattal, az 1. és 5. számú bélyegek pedig vastag papíron is előfordulnak.

1920. január. Ugyanazzal a szöveggel. Városi címer vonalkeretben, 26:31 mm. Hiányos tűszúrásszerű fogazat.

7. 3 KORONA kék (9716, 6120, 6110)	1.—
------------------------------------	-----

1920. április. Az 1—6. számú bélyegekhez hasonló rajz, de vonalkeret nélkül és nagyobb értékszámokkal. Szürke alnyomattal. Vastag papír. Fogazat 11.

8. 2 KORONA piros (7144)	2.—
9. 4 „ zöld (9220)	2.—
10. 6 „ piros (2267)	3.—
11. 10 „ ibolya (4124)	2.50

1920. május. Ugyanaz a rajz, de színes mintázott alnyomattal. Az alnyomat eleinte szürke, illetőleg kékesszürke volt, a június-augusztusban nyomtatott bélyegeknél ellenben kék. Vékony papír. Fogazat 11.

12.	2	KORONA élénkvörös és kékesszürke (6032)	1.—
12a.	2	„ élénkvörös és kék (3260, 5194)	0.30
13.	4	„ zöld és kékesszürke (6210)	1.—
13a.	4	„ zöld és kék (5194, 9372)	0.20
14.	6	„ vörös és szürke (4260)	1.—
15.	10	„ ibolya és szürkés-kék (6200)	1.—
15a.	10	„ ibolya és kék (5210)	1.—

A 11. számú bélyeg vékony papíron is előfordul.

1920. június. A 7. számú bélyeg mintázott színes alnyomattal. Fogazat 11.

16.	3	KORONA kék és sárga (10.134)	0.25
-----	---	------------------------------	------

2. Lakásügyi bélyegek.

1921. július. A 16. számú illetékbélyeggel azonos kivitel, de más színű értékszám. Fogazat 11.

1.	5	KORONA kék, vörös és sárga (10,090)	0.25
2.	50	„ vörös, kék és kékesszürke (5340)	1.—

1924. Új érték, piros gummi felülnyomással.

3.	10.000	Tízezer korona / 5 KORONA	2.—
----	--------	---------------------------	-----

Esztergom.

Az 1. számú bélyeg 1909-ben adatott ki.

1923. Újabb felülnyomásos érték.

4.	100	Korona / 2 KORONA	0.50
----	-----	-------------------	------

Kecskemét.

1924. A felülnyomásos értékek helyesbítve:

6.	25	ARANY FILL. /100 K (9308)	—,50
7.	25	„ „ /5000 K (15.841)	—,20
8.	50	„ „ /5000 K (5290)	—,50
9.	50	„ „ /10.000 K (7730)	—,50
10.	1	ARANY KOR. /500 K (8400)	—,50
11.	1	„ „ /1000 K (3800)	1.50
12.	2	„ „ /500 K (8728)	—,50
13.	10	„ „ /100 K (189)	5.—

Kiskunfélegyháza.

Az 1. számú bélyeg 1917-ben adatott ki.

Marosvásárhely.

3. 1/korona (kék) 3.—

Medgyes.

191... „SERTÉSBIZTOSÍTÁS MEDGYES SCHWEINEVER-SICHERUNG MEDGYES” szöveggel, városi címer, 23:31 mm. Fogazat 11½..

1. 2 KORONA piros 5.—

Miskolc.

Anyakönyvi bélyeg.

6. 1000 KORONA rózsaszín, fekete, szürkés papíron griff balra 1.—

A 10 Koronás bélyegek ANAYKÖNYVI sajtóhibával is előfordulnak.

Inségbélyegek.

9. 1000 K az 1—5 számú inségbélyegek rajzával, kék papíron 1.—

Nagyvárad.

191... „VIGALMI ADÓ” Helységnév nélkül. Nagyvárad város címere baloldalt, jobboldalon értékjelzés, a közepén feltüntetve, hogy mily értékű belépőjegyek után rovandó le az illető adótétel. Lent nagy betűkkel az adó neve. Vörös színű nyomás színes papíron. Fogazat 11.

1. 14 FILLÉR (2 Koronától 3 koronáig) zöld papíron 1.—
2. 30 „ (3 Koronától 5 koronáig) rózsaszín papíron 1.—
3. 80 „ (5 Koronától feljebb) kék papíron 1.—

Pápa.

A 10. számú bélyeg kettős, zöld és feketeszínű felülnyomással is előfordul. Ilyenek használtattak fel részben a további felülnyomásokhoz, pl. a 21. számú bélyeghez is.

A 13. számú bélyeg (100/5) feketeszínű felülnyomással is ismeretes.

Az 1923—25. évi kiadást — többszörösen átértékelt bélyegeket — ujonnan katalogizáljuk.

1923. II—IX.

	15.	50 piros	felülnyomás (40/K/1—6)	1.—
	16.	50 piros	„ (40/1—10)	—,50
	17.	80 lila	„ (40/1—10)	1.—
	18.	100 fekete	„ (40/1—10)	1.—
	19.	100 piros	„ (20/2—8)	—,20
	20.	160 piros	„ (40K/1—6)	—,50
	21.	160 piros	„ (40/1—10)	—,30
	22.	160 piros	„ (50/40/1—16)	—,50
	23.	160 piros	„ (80/40/1—17)	—,30
	24.	160 piros	„ (100/40/1—18)	—,50
	25.	500 fekete	„ (a 11. számú bélyeg érték-jelzése egy 0-val kiegészítve)	—,50
	26.	500 piros	„ (40K/1—6)	—,50
	27.	500 piros	„ (40/2—9)	—,50
	28.	500 piros	„ (40/1—10)	—,50
	29.	500 piros	„ (50/2—11)	—,50
	30.	500 piros	„ (80/2—12)	—,50
	31.	500 fekete	„ (160/40K/1—20)	—,30
	32.	500 fekete	„ (160/40/1—21)	—,30
	33.	1.000 piros	„ (20/2—8)	—,20
	34.	1.000 piros	„ (40/1—10)	—,20
	35.	1.000 piros	„ (100/20/2—19)	—,50
	36.	1.000 fekete	„ (160/40/1—21)	—,20
	37.	5.000 piros	„ (40K/1—6)	—,30
1923. okt.	38.	5.000 piros	„ (40/1—10)	—,20
	39.	5.000 a) lila	„ (100/10—14)	—,20
		b) fekete	„ (100/10—14)	—,20
	40.	5.000 fekete	„ (50/40K/1—15)	—,20
	41.	5.000 fekete	„ (50/40/1—16)	—,20
	42.	5.000 fekete	„ (160/40K/1—20)	—,20
	43.	5.000 lila	„ (160/40/1—21)	—,30
1924.	44.	10.000 piros	„ (40/1—10)	—,20
	45.	10.000 a) lila	„ (100/10—14)	—,30
		b) fekete	„ (100/10—14)	—,20
	46.	10.000 fekete	„ (100/20/2—19)	—,20
	47.	10.000 a) lila	„ (160/40/1—21)	—,20
		b) fekete	„ (160/40/1—21)	—,30
	48.	10.000 fekete	„ (500/2—25)	—,20
	49.	10.000 fekete	„ (500/40K/1—26)	—,20
	50.	10.000 fekete	„ (500/40/2—27)	—,20
	51.	10.000 a) lila	„ (500/40/1—28)	—,30
		b) fekete	„ (500/40/1—28)	—,20

52.	10.000 fekete	„	(500/50/2—29)	—,20
53.	10.000 fekete	„	(500/80/2—30)	—,20
54.	20.000 fekete	„	(100/5—13)	—,20
55.	20.000 fekete	„	(100/20/2—19)	—,30
56.	20.000 fekete	„	(160/40K/1—20)	—,30
57.	20.000 fekete	„	(160/40/1—21)	—,20
58.	20.000 fekete	„	(500/2—25)	—,20
59.	20.000 fekete	„	(500/40/2—27)	—,30
60.	20.000 fekete	„	(500/50/2—29)	—,30
61.	20.000 fekete	„	(500/80—2—30)	—,20
62.	20.000 fekete	„	(1000/20/2—33)	—,20
63.	50.000 fekete	„	(100/5—13)	—,30

A felülnyomás nélküli bélyegek síma vékonyabb fehér papíron készültek. Az 1 és 10 koronás értékekből a felülnyomások céljaira újabb kiadás készült, durva vastagabb szürkés papíron. A 10., 14. és 45. számú bélyegek mindkét papíron fordulnak elő, az 1 és 10 koronásokon készült összes többi felülnyomásos bélyegek azonban eddig csak a vastagabb, szürkés papíron találtattak.

Sopron.

Helyesbítések: a 6. számú bélyeg a 2 koronáson és nem az 1 koronáson készült; a 11. számú bélyeg 5000 K. és nem 50.000 K.

Szabadka.

19.. „SZABADKA VÁROS ANYAKÖNYVI KIVONATI DIJ” szöveggel. A város címere kék színű nyomásban. Az Egri Nyomda r. t. nyomása.

1. 1 KORONA. Szürkészöld keret, fehér papír 5.—

Ezek a bélyegek az ANYAKÖNYVI KIVONATI DIJ szavaknak áthúzásával mint városi illeték bélyegek is használtattak.

Szatmárnémeti.

Illeték bélyegek.

Az 1913. évi kiadás ugyanoly kivitelű, mint az 1916. évi, csak az évszám 1913. Az 1 Koronás színe zöld és barna.

Lakáshivatali bélyegek.

1918. „Szatmár-Németi város lakás hivatala Bélyeg-pótló” szöveggel. A város címere halvány vörösesbarna színben, azon fekete keretben a fenti szöveg és az értékjelzés. 33::45 mm. Vágott.

1.	1 kor.	fekete és vörösbarna	2.—
2.	3	” ” ”	2.—
3.	6	” ” ”	2.—
4.	10	” ” ”	2.—
5.	12	” ” ”	2.—
6.	24	” ” ”	2.—
7.	40	” ” ”	2.—

Az 1 koronás vastag vagy vékony számjeggyel.

Anyakönyvi bélyeg.

19... „SZATMÁRNÉMETI KER. ÁLLAMI ANYAKÖNYVI HIVATAL” szöveggel. Vonalkeretben a város címere, benne az érték vörös színben, alatta szöveg. Vékony fehér papír, 25:37 mm. Fogazat 11 1/2.

1.	1 KORONA kék	5.—
----	--------------	-----

Szekszárd.

1920. Felülnyomás vörös színű kézi bélyegzővel

4.	10 az 1 koronáson	—,50
----	-------------------	------

1921—1924-ig az 1 és 2 koronások értékjelzését piros és lila tintával avagy színes ceruzával a szükséghez képest átirtak.

A 4. és 5. számú bélyegek sorszáma 5., illetve 6.-ra helyesbítendő.

Szikszo.

192... „Szikszo nagyközség állatforgalmi adója” szöveggel. Láncszerű keretben vágató ló narancs, sötétbarnáig oxidálódott színben, szöveg és értékjelzés fekete. Színes papír. 25:34 mm. Kezdetleges fogazás.

1.	1 Korona vörös papír	3.—
2.	5 ” világos narancs papír	2.—
3.	10 ” sötétrózsza papír	2.—
4.	50 ” zöldes papír	2.—
5.	100 ” sárga papír	2.—
6.	500 ” halványrózsza papír	2.—

Szolnok.

1925. Újabb felülnyomásos értékek:

19a. 20.000/50 KORONA	—50
19b. 20.000/5000/50 KORONA	—50

A 4. és 5. számú, valamint az ezekből készült bélyegek „Szolnók”-kal is előfordulnak.

A 3—6. sz. bélyegeknél és az ezeken készült felülnyomásos értékeknél kétféle pont van: négyszögletes vagy kerek.

A 18. és 20. számú bélyegek kétféle átnyomással ismereteseek, a régi érték a) két, b) három vonallal van fedve.

Szombathely.

A 14—18. számú bélyegek készítéséhez felhasználtatott a 8. számú bélyegből 36350 drb, a 9. számú bélyegből 12750 drb, a 10. számú bélyegből 24500 drb, a 11. számú bélyegből 9600 és végül a 12. számú bélyegből 1050 drb. — A 9. és 10. számú bélyegek felülnyomás nélkül nem kerültek forgalomba.

A lila színben kézibélyegzővel készült 1000 pengős felülnyomás (13. számú bélyeg) a 4. és 5. számú bélyegeken is készültek (összesen 2350 darab).

13a. 1000 a 4 sz. bélyegen	2.—
13b. 1000 az 5 sz. bélyegen	2.—
13c. 1000 a 6 sz. bélyegen	2.—

Lakásügyi illeték.

1918. „SZOMBATHELY R. T. VÁROS LAKÁSÜGYI ILLETÉK” szöveggel. Városi címer. Szürkés hártvaszerű papír. 26:32 mm. Fogazat 11 $\frac{1}{2}$.

1. 5 KORONA zöld (10.000 — 9700 = 300 drb)	2.—
2. 20 „ „ (10.000 — 9500 = 500 drb)	2.—

Veszprém.

A 7. számú bélyeg (100 K.) papírja kék.

A 8. számú bélyeg (200 K.) kétféle papíron készült, a) rószínű, b) sárga papíron. Utóbbi értéke 1.—.

1924/25. felülnyomásos értékek. A felülnyomás fekete.

13.	200/10	K.	—,50
14.	200/20	„	—,50
15.	400/10	„	—,50
16.	500/10	„	—,50
17.	500/40	„	—,50
18.	1.000/10	„	—,50
19.	1.000/100	„	1.—
20.	5.000/40	„	1.—
21.	10.000/100	„	1.—

Ujpest.

1924/25. Két vonalas keretű, 31 mm. átmérőjű, lila színű bélyegző álnyomás.

30.	5.000	KOR.	a 2 Koronáson	1.—
31.	20.000	„	„ „ „	1.—
32.	30.000	„	„ „ „	1.—

Zombor.

Helyesbített felsorolás: valamennyi érték teljesen azonos kivételben, kék színben.

1.	1	FILLÉR	1.—	8.	10	FILLÉR	—,50	15.	45	FILLÉR	1.—
2.	2	„	1.—	9.	15	„	1.—	16.	50	„	—,50
3.	3	„	1.—	10.	20	„	—,50	17.	60	„	—,50
4.	4	„	1.—	11.	25	„	—,50	18.	70	„	1.—
5.	5	„	1.—	12.	30	„	1.—	19.	80	„	1.—
6.	6	„	1.—	13.	35	„	1.—	20.	90	„	1.—
7.	8	„	1.—	14.	40	„	1.—	21.	1	KORONA	1.—

Zsolna.

1913. „Zsolna r. t. város Bélyegjegy”. Stilizált keret, baloldalon a városi címerrel, jobboldalon szöveg. 34/24 mm. — Kréta-papír. Fogazat 11 1/2.

1.	1	kor	— zöld	3.—
2.	1	kor	— vörös	3.—
3.	1	kor	— kék	3.—
4.	1	kor	— ibolya	3.—

III. Magánkiadású bélyegek.

3. Magyar királyi államvasutak.

Az időközben beszerzett adatok alapján ezen bélyegeket újonnan katalogizáljuk.

1919. „MÁV—ANYAGBÉLYEG—MÁV” szöveggel szárnyas keréket ábrázoló rajz. Az érték és egy kis ötágú csillag vörös színnel benyomva. 23:29 mm.

Vízjegy: kettős kereszt álló (a) vagy fekvő (b) helyzetben. Fogazat 12.

1.	2 f.	oroszzöld (667.500)	—,20
2.	5 f.	sötétbarna (444.600)	—,20
3.	10 f.	zöld (853.500)	—,10
4.	20 f.	ibolya (442.000)	—,20
5.	50 f.	sötétkék (444.500)	—,20
6.	1 K.	olajzöld (877.000)	—,10
7.	2 K.	vörösbarna (447.100)	—,20
8.	5 K.	kékesibolya (442.500)	—,20
9.	10 K.	világosbarna (34.500)	1.—
10.	20 K.	lilabarna (125.500)	—,50
11.	100 K.	kékeszöld (24.000)	5.—

1920. Ugyanaz, de vörös csillag nélkül, új értékekkel kiegészítve.

12.	1 f.	piros (400.000)	—,20
13.	2 f.	oroszzöld (407.500)	—,20
14.	5 f.	sötétbarna (406.500)	—,20
15.	10 f.	zöld (600.000)	—,15
16.	20 f.	ibolya (604.700)	—,15
17.	50 f.	sötétkék (606.700)	—,15
18.	1 K.	olajzöld (823.700)	—,10
19.	2 K.	vörösbarna (1,034.100)	—,10
20.	5 K.	kékesibolya (1,658.400)	—,08
21.	10 K.	világosbarna (2,059.900)	—,05
22.	20 K.	lilabarna (2,059.600)	—,05
23.	50 K.	szürke (2,079.800)	—,05
24.	100 K.	kékeszöld (614.100)	—,50

Kölbig Ferenc (1875–1952) Temes vármegyében az akkor vasúti csomópontnak számító Vejte (Vojtek) községben született az állomásfőnök öt gyermekéből a másodikként. Nevét Kölbigről Vejteyre 1937-ben változtatta – a filatéliában pedig mindkét néven ismertté vált. Államjogi tanulmányainak befejezését követően Temesváron Temes vármegye szolgálatába állt, ahol az idők során a megye főszámvevője lett. 1910-ben rendelték Budapestre pénzügyminisztériumi szolgálatra. Az I. világháború után ő irányította az állami pénzkezelés reformját, majd Magyarország pénzügyi újjáépítésében végzett munkájáért magas kitüntetésben (két alkalommal kormányzói elismerésben) részesült. Szakmai tevékenysége mellett jelentős közéleti szerepet is vállalt, és egyik úttörője volt az osztráktól független magyar filatéliai élet megteremtésének. A levél- és okmánybélyeggyűjtés szervezésének területén egyaránt jelentős munkát végzett, Hollaender Györggyel közösen a nevéhez fűződik a több kiadást és kiegészítést megért, de eredetileg 1924-ben megjelent első magyar okmány- és illetékbélyeg-katalógus. A bélyegekről szóló munkáit a magyar filatelisták ma is forrásértékűnek tartják.

Dr. Hollaender György (1882–1961?) Budapesti ügyvéd, aki a maga korában páratlanul gazdag magyar pénzügyfilatéliai gyűjteményt épített fel. Nevéhez fűződnek az 1924 és 1938 közt megjelent legkorábbi magyar nyelvű okmánybélyeg-katalógusok, továbbá számos e területet népszerűsítő írás, az első magyar okmánybélyeg-kiadás alnyomat-változatainak felfedezése, valamint a magyar ajánlási ragjegyek katalogizálási alapjainak lerakása is (Filatéliai Szemle, 1957 és 1959 között). Utóbbit végül többek között Hollaender György jegyzetei felhasználásával dr. Floderer István fejlesztette tovább a magyar ragjegyeknek a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége kiadásában 1981-ben megjelent első katalógusává.

A jelen filatéliatörténeti forráskiadvány keretében elektronikus könyvként adjuk közre Kölbig Ferenc és Hollaender György *A magyar okmánybélyegek* címen, eredetileg 1924-ben megjelent, ám 1928-ban *A magyar okmánybélyegek katalógusa* címen újra kiadott úttörő pénzügyfilatéliai munkájának pótfüzetét, amely 1938-ban *A pengőértékű magyar okmánybélyegek katalógusa* címen jelent meg Kiss István közreműködésével, hogy azt bárki tanulmányozhassa, elolvashassa, aki érdeklődik a téma és e sajátos gyűjtési terület iránt. Bár a mű eredményeit a filatéliai szakirodalom mára részben meghaladta, máig értékes és érdekes magyar (pénzügy)filatéliatörténeti forrásnak tekinthető. A jelen elektronikus forráskiadvány, amelyhez egy általános filatéliai bevezető esszé igyekszik kedvet csinálni olvasójának, ebben a szellemben tiszteleg a jeles filatelista szerzők és munkájuk előtt.